Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פּרייז 15 גראָשען — היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 194 | Łódź, Czwartek 20 sierpnia 1931 r. | נייַנטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאַג ז׳ אלול תרצ״א | № 194

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

פּסל'ען קהלה־וואַהלען אין וואַרשאַ און לאָדז

אַזעלכע קלאַנגען קורסירען אין די וואַרשאַווער פּאָליטישע קרייזען

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין די וואַרשאַווער יודישע קרייזען ריכט מען זיך גאָר איינגיכען אויף אַ גרויסע סענסאַציע:

ס'האַלט בעמליך, דערביי, אַז די וואַהלען צו דער וואַרשאַווער קהלה־פערוואַלטונג זאָלען נישט בעשטעטיגט ווערען.

כידוע איז מען אין די רעגירונגס־קרייזען בעת די קהלה־וואַהלען אין לאַנד נוטה געווען צו די גרופּען פון דער יודישער אָרטאָדאָקסיע, וואָס דאָס האָט אין אַ גרויסער מאָס געווירקט אויף צ'עם אויסגאַנג פון די וואַהלען, און בפרט אויף דעם אויסוועהלען אַלס וואַרשאַווער ראש הקהל דעם אָרטאָדאָקס, ה׳ אליהו מאַזור.

איצט לאָזט זיך, לויט די שטימונגען אַרויס־פיהלען, אַז די סימפּאַטיען זענען אַריבער אויפ'ן צד פון די ציוניסטען, און ווי מ'גיט איבער, ווערען לעצטענס אַפילו אָפּגעהאַלטען כסדר'יגע קאָנפערענצען צווישען הויכע רעגירונגס־בעאַמטע פון בילדונגס־מיניסטעריום און אינערן־מיניסטעריום מיט ציוניסטישע פאָרשטעהער, ווי, אַ שטייגער, פאַרבשטיין, ד״ר גאָלדפלאַם (פון דער אַגענץ) און פּראָפ. אייגער פון לעמבערג.

די סיבה פון דער קורס־ענדערונג זאָל זיין די, וואָס אי דער ציוניסטישער אָנפיהרערשאַפט זענען געוועהלט געוואָרען פּוילישע יודען, ווי דהיינו, נחום סאָקאָלאָוו, אַלס פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, און ה. פאַרבשטיין — אין דער עקזעקוטיווע.

דער דאָזיגער וואַהל זאָל קענען אין אַ שטאַרקער מאָס משפּיע זיין אויף די בעציהונגען פון איי־ראָפּאַ און אַמעריקאַ לגבי פּוילען.

לויט די קלאַנגען, וואָס קורסירן דאָ פּער־עקשנ'ט, איז כמעט ווי קלאָר, אַז די קהלה־וואַהלען אין וואַרשאַ און לאָדז וועלען געפּסל'ט ווערען.

וואַרשאַ אָהן וואַסער

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין גאַנץ וואַרשאַ איז נישטאָ קיין וואַסער. די סיבה איז, וואָס די פילטערן, וועלכע ליפערען דאָס וואַסער פון דער ווייסעל, זענען פערשליימערט געוואָרען. די דאָזיגע פערשליימערונג איז, אייגענטליך, אַ סעזאָן־ערשיינונג, און זי חזר'ט זיך איבער יעדען הערבסט, אָבער דאָס מאָל האָט זי זיך מקדים געווען, און איידער די דירעקציע פון דער וואַסער־לייטונג האָט אָנגענומען די ענט־שפּרעכענדע מיטלען — האָט זיך דאָס וואַסער אָפּגעשטעלט.

אויף דער פילטער־סטאַציע ווערט איצט געפיהרט אַ פיבערהאַפטע אַרבייט, כדי די וואַסער־לייטונג זאָל אָנהויבען פונקציאָנירען.

אויף אַ פולשטענדיגער אָפּרייניגונג פון'ם שליים, קאָן מען זיך ריכטען ערשט אין עטליכע טעג אַרום.

צוויי כאַראַקטעריסטישע זעלבסטמאָרדען פון יודישע דינסט־מיידלעך אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 19 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף באָוואַליפּיע 10, האָבען היינט דורכגייער בעמערקט, ווי עפּעס אַ מיידעל קלייבט זיך אַראָפּצושפּרינגען פון אַ פענסטער.

מען האָט שנעל אָנגעהויבען צו ברענגען פערענעט און קישענס, כדי אויסצובעטען דעם טראַטואַר, אויב זי וועט אַראָפּפאַלען, און מ'האָט אויך אַרויסגערופען פייערלעשער.

דערווייל איז מען אַרויף אין שטוב, און אַריינגעצויגען דאָס מיידעל איבעווענינג. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען איז זי אַ יודישע דינסט־מיידעל אָנגעשטעלט ביי אַ געוויסע מאַשע קאָזשעניעווסקאַ, און פאַר'ן קלייבען זיך אַראָפּצושפּרינגען, האָט זי איינגענומען סם.

געטון האָט זי עס, מחמת איהר באַלעבאָסטע האָט זי חושד געווען, אַז זי האָט גע'גנב'עט 18 זל.

אַ צווייטער פאַל איז געשעהן אויף דער גזשיבאָווסקאַ 18 מיט דער 20־יעהריגער דינסט־מיידעל פייגע ריטשעוואַל, וועלכע האָט איינגענומען סם, מחמת אַנדערטהאַלבען יאָהר, האָט זי נישט בעקומען אויסגעצאָהלט קיין פּענסיע, און זי איז אַרומגעגאַנגען אָפּגעריסען, אַזוי אַז זי האָט זיך געשעהמט ווייזען אין גאַס.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פיער פערברענטע אָפיצירען

גרויזאַמע לופט־פליה־קאַטאַסטראָפע אין גרודזיאָנדז

גרודזיאָנדז, 19 (טעלעפאָניש). אין דער פאַריגער נאַכט, דריי פירטעל 12 איז הינטער בזאָוו פאָרגעקומען אַ מורא'דיגע קאַטאַסטראָפע.

מיט דעם מיליטערישען אַעראָפּלאַן האָבען געמאַכט לופט־פליה־איבונגען: דער פּאָרוטשניק אָבסערוואַטאָר מיכאַל מאַזורעק, פּאָדפּאָרוטשניק גוס־מאַוו דאָמבראָווסקי, פּלוטאָנאָווי יאַן פידלער, און פּלוטאָנאָווי יעזשי דאַשקעוויטש.

פּלוצים איז דער מאָטאָר קאַליע געוואָרען און דער אַעראָפּלאַן איז אַרונטערגעפאַלען אויף אַ שטאַל.

באַלד אויפ'ן אָרט האָט אויפגעריסען דער בענזין־מאַגאַזין, און די לופט־פליהער מיט'ן אַפּאַראַט, מיט'ן שטאַל זענען פערברענט געוואָרען אויף קויהל.

ביים פּרובען ראַטעווען די אומגליקליכע לופט־פליהער זענען צוויי פּערזאָן געפעהרליך אָפּגע־ברידהט געוואָרען.

אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אַרויס געפאָהרען אַ מיליטעריש אויספאָרשונגס־קאָמיסיע.

צוגאַב־קופּאָן

2־טע סעריע
פון גרויסען
פּרעמיען־קאָנקורס
— פון —
„נייעם פאָלקסבלאַט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין פּרע־מיען־קאָנקורס איז נענוג צוזוי־שטעלען בלויז 30 קופּאָנען.

קאַבינעט־קריזיס אין אונגאַרן

בודאַפּעשט, 19 (ט.) די רעגירונג פון גראַף בעטהלען האָט זיך היינט פאַרמיטאָג אָנגעגעבען אין דימיסיע.

די מיסיע פון שאַפען אַ נייעם קאַבינעט איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם גראַף יוליוס קאַראָלי.

דער עיקר האַנדעלט זיך עס וועגען דער בע־שטימונג פון אַ נייעם פינאַנץ־מיניסטער.

איז דער ערשטער רייה ווערט אַרויסגערוקט די קאַנדידאַטור פון יאָהאַן טעלעקי.

גר. בעטהלען האָט זיך קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט צו אַנטיילנעהמען אין דער נייער רעגירונג.

אַנ'אומגליק פון אַ גראַנאַט

לעמבערג, 19. (טעלעפאָניש) נעבען לעמ־בערג, ביי דעם שטעטעל ראַהאַטין האָט אַ צעהן־יאָהריגער שנצל געפּאַשעט בהמות.

בינ׳ לביני האָט ער געפונען אַ האַרמאַטען־גראַנאַט, מיט וועלכען ער האָט זיך גענומען שפּילען.

אין אַ געוויסען מאָמענט האָט דער גראַנאַט עקספּלאָדירט, און דאָס שנצל איז צוריסען גע־וואָרען אויף שטיקלעך.

פון די בהמות זענען אַ טייל פערוואונדעט און אַ טייל דער'הרג'עט געוואָרען.

די סאָוויעטען ליידען אויף אַ מאַנגעל אין פּאַפּיר

ריגע, 19 (ספּ. טעל.) צוליב דעם שטאַרקען דוחק אויף פּאַפּיר אין די סאָוויעטען, זענען עטליכע קאַמפּס־בראָשורען אין דער פּוילישער שפּראַך, ווי אויך די פּוילישע וואָכענשריפט „קולטורא מאַס", אונטער דער רעדאַקציע פון ברונא יאַשיענסקי, צו־ריקגעהאַלטען געוואָרען מיט'ן אַרויסגעבען.

גלייכצייטיג איז די סאָוויעטישע פּרעסע מודיע, וועגען פערקלענערען די טיראַזשען און וועגען אָפּ־שטעלען אַ רייה פּראָווינציעלע צייטונגען.

כדי צו דערהאַלטען די טיראַזשען פון „איז־וועסטיאַ" און „פּראַוודאַ" זענען אין די פּאַפּיר־קעסלען אַריין אַפילו די ביליגע בראָשורען פון לעניבען, וואָס זענען אַרויס אין די מיליאָנען עק־זעמפּלאַרען.

אַלוועלטליכע מוסולמענישע קאָנפערענץ

לאָנדאָן, 19 (יט"א טעלעגראַפיש).

„דיילי מייל" איז מודיע, אַז אין ירושלים וועט בקרוב פאָרקומען אַנ'אַלוועלטליכע מוסולמענישע קאָנפערענץ, אויף צו בעטראַכטען די פראַגען וועגען שאַפען אַ מוסולמענישער אוניווערזיטעט און וועגען שוץ פון די מוסולמענישע היילגטימער אין פּאַלעסטינע.

אַראַבער נישט צופרידען מיט'ן ענטוויקלונגס־פּלאַן

ירושלים, 19 (יט"א טעלעגראַפיש).

דער דירעקטאָר פון ענטוויקלונגס־פּלאַן איז אָנגעקומען קיין ארץ־ישראל.

די אַראַבער האָבען בעשלאָסען נישט צו שיקען קיין פערטרעטער צו דער בעראַטונג וועגען ענט־וויקלונגס־פּלאַן.

געזעץ וועגען בעגרעניצען דעם ערד־איינקויף אין א"י

ירושלים, 19 (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף דער אינטערווענץ פון דער יודישער אַגענץ איז אָפּגעלעגט געוואָרען אויף 2 וואָכען. דאָס פערעפענטליכען ס'געזעץ וועגען בעגרעניצען דעם ערד־איינקויף

אויפפאָדערונג!

די הערען, וועלכע בעזיצען וועקסלען און פּראָטעסטען פון יצחק יאַקובאָוויץ, לאָדז, אַלעקסאַנדריסקאַ 32, ווערען געבעטען זיך צו מעל־דען צו אונז יעדען טאָג פון 6–7 נאָכמ. אין דער אַנגעלעגענהייט, צו ערקלערען איהם אַלס ביינוויליגען באַנקראָט.

געברידער ראָזנער
ליפּאָווא 59, טעל. 129-03.
4471

אַ קוואַליפיצירטע
צושניידערין
צו סוויטערס, אָבערלאַק־נייערין, מאַשין־און האַנד־נייהערין זוכט אַ פּאָסטען עוועגט. אַהיימצונעהמען אַרבייט. צו ערפאַהרען ביי וואַלמאַן זאַוואַדזקאַ 53

אַ קוואַליפיצירטע
קראָפּט־שפּולערין
ווערט פון זאָפאָרט גע־זוכט. פּולנאָצנאַ 25, לינקע אָפיצינע, פּאַרטער.

אָריון
יעדען קוואַנטום
צו ביליגע פרייזען
ליפערט
Południowa 22
טעל. 190-48 און 191 26

גאַסטראָלען פון דער
ווילנער טרופּע
XVI יאָר — XVI יאָר
15־יעריקער יובל־טורנע אַנפ. מ. מזאה
לאָדזשער שטאָט־טעאַטער

די לעצטע גאַסטראָל־וואָך!
היינט, דאָנערשטאָג, 9 אַ זייגער אין אָוונד
„200.000"
(דאָס גרויסע געווינס)
פאָלקס־שפּיל אין 4 אַקטען ∴ פון שלום עליכם

200,000 200,000 200,000 — 200,000 200,000 200,000

רעזשי: י. ראַטבוים. דעקאָר. און קאָסטיומען: אַנדזשיי פּראָנאַשקאָ מוזיק: ה. כאַן. דיריגירט: דוד ביינעמאַן. לידער־טעקסטען: מ. בראָדערזאָן. טענץ: לאה ראַטבוים

בעשלוס פון דער באנקירען=קאנפערענץ

וועגען די אלטע און נייע קרעדיטען פאר דייטשלאנד

באזעל, 19 (ספ. טעל.) די אינטערנאציאָנאלע קאָנפערענץ פון באַנקירען, וואָס האַלט אָפּ די בעראַטונגען אין באַזעל איבער דער פראַגע פון פּראָלאָנגירען די קורצטערמיניגע קרעדיטען פון דייטשלאַנד, וועלכע זי האָט בעקומען אויף אויסלענדישע מערק, ווי אויך איבער דער פראַגע פון נייע לאַנגטערמיניגע קרעדיטען פאַר דייטשלאַנד – האָט זיך נעכטען פערענדיגט.

נאָך לאַנגע און שווערע אונטערהאַנדלונגען איז אָנגענומען געוואָרען דער בעריכט, וואָס איז בעאַרבייט געוואָרען דורכ'ן סער לעיטאָן.

צווישען אַנדערע איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז עס וועלען פּראָלאָנגירט ווערען די קורצטערמיניגע קרעדיטען אויף ווייטערע 6 חדשים פון דעם מאָמענט, וואָס דער אָפּמאַך וועט אונטערגעשריבען ווערען.

פאַר בעזונדערע קרעדיטאָרען ווערט פּראָפּאָנירט צו שליסען בעזונדערע אָפּמאַכען.

וואָס שייך די מאַרקען-חובות, וועלכע עס האָבען אויסלענדישע קרעדיטאָרען אין דייטשלאַנד, איז בעשלאָסען געוואָרען צו דערלאָזען דערווייל דאָס ארויסציהען פון 20 פּראָצענט, בתנאי, אז דער רעשט חובות אין מאַרקען-וואַלוטע וועט ארויסגעצויגען ווערען בהדרגה, כדי נישט ארויסברענגען דייטשלאנד פון צאָהלונגס-גלייכגעוויכט.

וואָס שייך די גרויס פון די איצטיגע דייטשע אויסלענדישע קרעדיטען, ווערט אינ'ם בעריכט אונטערגעשטראָכען די נויטווענדיגקייט צו דערהאַלטען זיי ביי דער ביז-איצטיגער גרויס.

מכח דעם איבערגעשטאַלטען פון אַ טייל קורצטערמיניגע קרעדיטען אין לאַנגטערמיניגע, ווי אויך בנוגע ווייטערדיגע לאַנג-טערמיניגע קרעדיטען איז דער עקספּערטען-קאָמיטעט געקומען צו דער איבערצייגונג, אז דאָס ערטיילען דייטשלאַנד לאַנגטערמיניגע קרעדיטען אין דעם איצטיגען מאָמענט ווי אויך שפּעטער, איז אוממעגליך, מחמת דער אַלגעמיינער פּאָליטישער סיטואַציע.

דער בעריכט שטעלט פעסט די סבות פון דעם איצטיגען קריזיס אין דייטשלאַנד און אין אייראָפּע, אונטערשטרייכענדיג, אז דאָס ראַציאָנעלע געזונד-מאַכען פון די ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען איז ענג פערבינדען מיט דעם דערווייטערען פון דער איצטיגער דעפּרעסיע.

די דאָזיגע דעפּרעסיע איז אַ פּועל יוצא פון אַ רייה מניעות. די גרעסטע מניעה בעשטעהט אין דעם, וואָס עס פעהלט פריינדליכע צוזאַמענאַרבייט און געגענזייטיגער צוטרוי צווישען דייטשלאַנד און אַ רייה אייראָפּעאישע מלוכות. דאָס איז טאַקע איינע פון די הויפּט-סבות פונ'ם איצטיגען קריזיס אין דייטשלאַנד.

ביי דער איצטיגער סיטואַציע און ביי דער פינאַנציעלער קאָנסטעלאַציע פון דער וועלט, איז דאָס ערטיילען דייטשלאַנד לאַנג-טערמיניגע קרעדיטען, אַפילו צום-בעסטען פערזיכערטע, א לחלוטין-אוממעגליכע זאַך.

ענדגילטיגער בעשלוס וועגען די דייטשע הלוואות

באַזעל, 19 (ספ. טעל.) די עקספּערטען-קאָמיסיע האָט בעשלאָסען, אַז די דייטשע קורץ-טערמיניגע הלוואות וועלען פערוואַנדעלט ווערען אין לאַנג-טערמיניגע, און אַז אַלע ווייטערדיגע הלוואות זאָלען זיין אויף לאַנגע טערמינען.

רעוויזיע פונ'ם יאָנג-פּלאַן?

באַזעל, 19 (ספ. טעל.) דער קאָמיטעט פון אינטערנאַציאָנאַלע פינאַנץ-עקספּערטען, וואָס האַלט אָפּ זיינע בעראַטונגען אין באַזעל, לייגט פאַר תיכף אָנהויבען אונטערהאַנדלונגען, בכדי אַדורכצופיהרען אַ רעוויזיע אין יאָנג-פּלאַן.

זונטאג—א שטרייק פון אראבער

ירושלים, 19 (י.ט.א.) די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט פּראָקלאַמירט אויף זונטאָג דעם 23 אויגוסט אַ שטרייק צום 2 יאָהר צייט פון די געשעהענישען אין ארץ-ישראל, אין יאָהר 1929.

בעראַטונגען פון יוד. אגענץ

ציריך, 19 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דאָ קומען פאָר בעראַטונגען פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ.

צו די בעראַטונגען איז אויך אַרויסגערופען געוואָרען אוסישקין אויף צו געבען פּעריש דענגע אויפקלערונגען.

רעדוקציע 40 פּראָצענט

פון די שטאַטישע בעאַמטען=שכירות אין בערלין

בערלין, 19 (כפ. טעל.) אויפ'ן יסוד פון פּרעזידיאַלע פעראָרדנונג וועלען די שכירות פון די שטאַטישע בעאַמטע אין בערלין רעדוצירט ווערען אויף 40 פּראָצענט.

אין פּרייסען דאַרפען די אָפּשפּאָרונגען אַדורכגעפיהרט ווערען דורך פּעראייניפאַכונג פון דער אַדמיניסטראַציע דורכ'ן פערגרעסערען איינינגע אַדמיניסטראַציע-קרייזען.

„שפּאַניע זאָגט זיך אָפּ פון מלחמה"...

מאַדריד, 19 (ספּ. טעל.) די שפּאַנישע רעגירונג האָט נעכטען פאָרגעלייגט אַ פּראָיעקט פון אַ רעפּובליקאַנישער קאָנסטיטוציע.

דער דאָזיגער פּראָיעקט בעשטייט פון 121 אַרטיקלען, און אין איינעם פון זיי ווערט געזאָגט: „שפּאַניען זאָגט זיך אָפּ פון מלחמה, אלס אַנ'אינסטרומענט פון נאַציאָנאַלער פּאָליטיק".

לויט ווי עס פערזיכערט דער פינאַנץ-מיניסטער פּריעטאָ, וועט די קאָנסטיטוציע אָנגענומען ווערען דורכ'ן פּאַרלאַמענט אין חודש אָקטאָבער און דערנאָך וועט פאָרקומען אַ רעקאָנסטרוקציע פון קאַבינעט.

בלויז 2 שטאַטישע טעאַטערס וועלען פונקציאָנירען אין וואַרשא

וואַרשא, 19 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער מאַגיסטראַט האָט אָנגענומען אַנ'ענטגילטיגע דעציזיע צו דערהאַלטען אין קומענדיגען סעזאָן בלויז צוויי פון זיינע טעאַטערס: דעם „באַראַדאָווי", אַלס אַ דראַמאַטישען טעאַטער און „באָווי" פאַר לייכטערען רעפּערטואַר און עקס.-פּערימענטאַל-אויפפיהרונגען.

דער מאַגיסטראַט וועט זיך היי-יאָהר אויך נישט איילען מיט'ן אָנהויבען דעם סעזאָן, און די קאָנטראַקטען מיט'ן אַרטיסטישען פּערסאָנאַל וועלען געשלאָסען ווער'ען ערשט נאָכ'ן ענטגילטיגען פעסט שטעלען די בעדינגונגען פונ'ם נייעם אָפּמאַך.

„הצפירה" נאָר צייטווייליג אָפּגעשטעלט

וואַרשאַ, 19 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) ווי מען גיט איבער איז די „הצפירה" נאָר צייטווייליג אָפּגעשטעלט און בקרוב וועט זי אויפסניי ערשיינען.

געשטאָרבען דער עלטסטער מענש אין סלאָוואַקיי

פּראַג (יט"א) אין בייהויזעל, אין סלאָוואַקיי איז געשטאָרבען אין עלטער פון 110 יאָהר דער יוד מאַריין שטיינער, וועלכער איז געווען דער עלטסטער מענש אין סלאָוואַקיי און אפשר אויך אין גאַנץ טשעכאָסלאָוואַקיי.

דער עמיגראַנטען-לאַגער ווערט צוריק איבערגעפיהרט קיין דאַנציג

דאַנציג (יט"א) דער פּוילישער עמיגראַנטען-לאַגער, וואָס געפינט זיך איצט אין ווייהעראָווא זאָל צוריק איבערגעטראַגען ווער'ען אין נויפאַרוואַסער, וואָס ליגט ביים דאַנציגער פּאָרט.

די דאָזיגע בייטע איינריכטונג פון לאַגער וועט זיין אַ גרויסע פערלייכטערונג פאַר די עמיגראַנטען.

ליקווידירט א קאלעקע

(2) צוליב דער שווערער צייט פאָהרט מען וועניגער, און אַזוי-ווי די קאַלעקע סולעיאָוו-פּעטריקאָוו האָט אָנגעהויבען צו געבען דעפיציטען, האָט מען זי קודם כל אָפּגעשטעלט אויף אַ צייט און איצט האָט מען זי בעשלאָסען איינגאַנצען צו ליקווידירען.

די סולעיאָווקער סוחרים האַלטען אָבער נישט דערפון, טענה'נדיג, אז זיי ברויכען נויטיג צו האָבען די קאַלעקע.

מחמת דעם האָבען זיי צונויפגעשטעלט אַ פּראָטעסט-מעמאָריאַל און אריבערגעשיקט איהם אין אינערן-מיניסטעריום און אין קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום.

שטאַטישער געריכט איז פּאַדעמביצע ווערט ליקווידירט

(2) כידוע ווערט דאָס שטאָטישע געריכט אין פּאַדעמביצע (לענטשיצער קרייז) ליקווידירט דעם 1. אָקטאָבער ד. י.

די בעאַמטע זענען געקינדיגט, און זיי וועלען צונעטיילט ווערען: אַ טייל צום אָזאָרקאָווער און אַ טייל – צום לענטשיצער געריכט.

אין די דאָזיגע געריכטען וועט אין שייכות דערמיט פערגרעסערט ווערען די צאָהל בעאַמטען-עטאַטען.

חוץ מזה זאָל אויך ליקווידירט איינער פון די אויספאָרשונגס-ראַיאָנען.

LEK. DENT.
SZPERLING
ZAWADZKA 1, tel. 143-06
POWRÓCIŁ

Dr. med. J. LUBICZ
כירורג=ארטאָפּעד
פּאָלודניאָווא 9, טעל. 183=17
צוריקגעקעהרט
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער
אייגענע פּראַצאָווניע פון זעמטריכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: וואַלאַרקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. ז. וו.
נעמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

Dr. MED. H. LUBICZ
ספּ. פאַר הויט,ווענערישע און געשלעכטס קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 142=13
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8, זונטאָג און יו"ט 9–1, פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל.

Lekarz-Dentysta
St.GELBERG
Zawadzka 14, tel. 108-33
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אָן פון 10–2 און פון 4–7 אָוועגד.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6.
Telefon 12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פּלוצימדיגע פאָרפאַלען צו יעדער צייט ביי טאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

1 זל. אַלע בילעטען איז פּאַרטער (פון די ערשטע ביז די לעצטע רייהען) שפּאַט ביליג! 1 זל.
יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע"
דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאַן.
געסט איז לאָדז! געניא שליט – פּרעמיערשע פון ריגער יוד. מלוכה-טעאַטער
געסט איז לאָדז! אייב קארפ – קעניג פון כאַראַקטער-קאָמ. אין אַמעריקא
היינט, דאָנערשטאָג, ד. 20-טען ד. ח. 9 אָוועגד
ווידערהאָלונג פון דער גרויסער פייערליכער פּרעמיערע
„איינע פון יענע"...
מעלאָדראַמע אין 3 אקטען מיט פּראָלאָג און עפּילאָג פון י. צבי מיט געזאַנג און טענץ.
מיט געניאַ שליט אין איהר קרוין-ראָל אלס „איינע פון יענע".
אין 2-טען אַקט קומט פאָר אַ גרויסער קאַבאַרעט=קאָנצערט.
רעזשי: געניאַ שליט. דיריגענט: ל. זעלמאַן.
8=ונג! אַ מתנה 8=ונג! דעם לאָדזער טעאַטער-עולם! איז פּאַרטער אַלע בילעטען (פון די ערשטע ביז די לעצטע רייהען) צו 1 זלאָטע אַ בילעט
גיבען מיר נור היינט, דאָנערשטאָג כמעט אַ אומזיסטע פאָרשטעלונג באַלקאָן 50 גר. ווער עס קויפט פריהער – בעקומט אַ בעסערן פּלאַץ
געדענקט! מאָרגן, פרייטאָג, האַלב 10 אָוונט פּרעמיערע! עס קומען די „אַנטלאָפענע מענער" אָפּערעטע אין 3 אַקטען מיט 20 נומערן געזאַנג און טענץ מיט אייב קאַרפּ אלס „יונה זעטיק".
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע.–ביליגער ווי קינאָ!
50 גר. 50 גר. באַלקאָן 50 גר. 50 גר.

PALMA-PATENT
8=ונג, רעטעניקעס!
אנשטאָט זיך באָרגען אַ בעט אויף אָפּצוי=געלד
פּערזוכט אייך בעסער פאַר'ן זעלבען געלד
מיט אַנ'עכט פּאַטענטירט בעט מיט אַ מאַטראַץ
Palma-Patent
וואָס איז אַלעמען בעקאַנט מיט זיין פּראַקטישקייט, דויערהאַפטיגקייט און עסטעטישקייט מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר.
אויף לאַגער שטעהט אַ גרויסער אויסוואַהל לעזשאַקעס, פעלד=בעטלעך, פעלד=בענקלעך – ווי אויך – מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע קאָזעטקעס, טאַפּטשאַנעס, מעטער-מאַסען
רעעלע בעהאַנדלונג! פאַבריקס=פּרייזען! זעמטליכע רעפּאַראַטורען;
הורט לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעל. 131=85 דעטייל

לאדז,
20 אויגוסט 1931

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז,
20 אויגוסט 1931

עס געהט א שווערער ווינטער

עס געהט א שווערער ווינטער! די בשורה האט אונז אנגעזאגט דער דייטשער מיניסטער קורציוס. דער נייער שטערנזעהער זעהט פאר, אז צום ווינטער וועט זיך די ארבייטסלאזיגקייט נאך שטארקען, מיליאנען מענשען וועלען נישט האבען וואס צו טון און עס וועט זיין שלעכט. ער ווייזט אויך אן די מיטעל דערך וועלכע מען קען דאס אומגליק פערמיידען.

א נייער שטערנזעהער. אמאל פלעגען מענשען קוקען אין הימעל און פון דארט ארויסלייענען וואס עס ערווארט די מענשען אויף דער ערד. אין ספר „צמח דוד" ווערט כסדר דערצעהלט, אז אין דעם יאהר האט זיך בעוויזען א שטערן מיט א לאנגען עק, עס האט גערעגענט מיט בלוט, עס האט געהאגעלט מיט שטיינער און דאס איז געווען א אנזאג אויף מלחמה, אויף הונגער אדער מגפות, אזוי האבען מענשען, אין יענע צייטען, געקוקט אין הימעל און געוואלט טרעפען וואס עס וועט געשעהן אויף דער ערד. היינט קוקט מען אויף דער ערד און מען ווייס וואס עס איז נגזר געווארען אין הימעל. דער היינטיגער טרעפער איז נישט קיין שטערנזעהער נאר א פאליטיקער, א דיפלאמאט און וואס ער זעהט פאר איז לוידער פיל נאהנטער צום אמת ווי די אמאליגע טרעפער.

עס געהט א שווערער ווינטער. וואס איז די סיבה דערפון? וויפיל מען האט געשריבען און גערעדט איבער די סבות פון קריזיס, איז נאך אלץ נישט קלאהר געווארען פאר'ן ברייטען עולם די סבות וואס האבען אריינגעווארפען איירָאפא און אמעריקא, די צוויי טיילען פון דער וועלט וועלכע זענען געווען די רייכסטע, צו אזא דלות פון וועלכען עס זעהט זיך גאר נישט קיין סוף מען פערשטעהט, אז דאס איז אלץ א רעזולטאט פון קריג, מען פערשטעהט אבער נישט, פארוואס עס ווערט אלץ ערגער, אנשטאט וואס א יאהר ווייטער האט געדארפט ווערען בעסער. דער פאקט וואס דער גאנצער צארן האט זיך אויסגעגאסען אויף די אינדוסטריע-לענדער, גראד אויף די וועלכע האבען פריהער געשאפט געלד, מאכט דעם ענין שווערער און פערוויקעלטער.

אין וואס איז בעשטאנען דער כח פון איירָאפא אדער אמעריקא? דער כח איז בעשטאנען אין ארבייט, אין די לענדער האבען מענשען שווער און א סך געארבייט, אבער אויך אין רוסלאנד כינא, אינדיען און אין אפריקא האבען מענשען שווער געארבייט. דער חילוק איז בעשטאנען אין דעם. וואס דא האט מען געארבייט קוואליפיצירטע ארבייט, אין דער צייט וואס דארט האט מען געארבייט פרימיטיוו. אין דער צייט, ווען דער פויער אין רוסלאנד האט געזייהט פלאקס, אדער געשוירען די שעפסען, דערפון געשפינען, געוועבט, געגעבען אין פאליוש און נאכהער זיך געלאזען נייהען א סערמיגע, האט מען פאר דער צייט, מיט דער אנווענדונג פון דער זעלבער ענערגיע, אויסגעארבייט אין אמעריקא מלבושים פאר א גאנצען פולק זעלנער. דערביי איז די סחורה געווען אזוי ביליג, אז עס האט דעם פויער אין רוסלאנד ווי דעם קולי אין אינדיען נישט געלוינט זיך צו פערנעהמען מיט דער מלאכה, ער האט פאר זיינע פאר גראשען געקריגען א פערטיגען בגד און האט געקענט בעסער די צייט שלאפען אדער סתם חלומ'ען.

דער כח פון איירָאפא און אמעריקא איז בעשטאנען אין דעם וואס זיי האבען געארבייט און געצוואונגען די פעלקער פון אזיע, אפריקא א. אז. וו. צו שלאפען אדער צו חלומ'ען. די מלחמה האט די פעלקער אויפגעוועקט פון שלאף, האט זיי געצוואונגען אויפצוהערען חלומ'ען. רוסלאנד האט אויפגעהערט צו קויפען, זי דארף אלץ און דארף גארנישט. פאר א נויט בעגעהט מען זיך אן דעם. די אזיאטישע פעלקער האבען אנגעהויבען ארבייטען מיט איירָאפעאישע און אמעריקאנער מאשינען, די סחורות וואס מען פלעגט פריהער אריינפיהרען פון דער פרעמד, אויך זיי, הייסט עס, האבען אנגעהויבען ארבייטען קוואליטעט-סחורות און ווילען נישט מעהר אוועקגעבען דעם לעצטען גראשען פאר די ביליגע אמעריקאנער ארטיקלען. די גרויסע וועלט-מערק וואוהין מען פלעגט פריהער ארויספיהרען שמאטעס און אריינפיהרען צוריק געלד, די גרויסע וועלט-מערק פאר וועלכע מען האט זיך אמאל געשלאגען, זענען היינט אזוי גוט ווי פערשוואונדען, און ווען עס איז נישטא וועמען צו פערקויפען, ווערט מען דערשטיקט מיט די גרויסע לאגערען און מען האט עס נישט וואו אהינצוטון.

צו דעם קומט נאך דער פאקט, וואס די נייע מלוכות האבען ארויסגעגעבען דעם לאזונג פון „זעלבסטאויסקום" וואס אין דער פראקטיק הייסט עס, נישט בלויז נישט קויפען קיין אויסלענדישע סחורות נאר ווי ווייט מעגליך ארויספיהרען סחורה קיין אויסלאנד. אלע ווילען פערקויפען און קיינער וויל נישט קויפען. אלע זענען געווארען קלוג, אלע זענען דערגאנגען דעם סוד ווי אזוי למשל אזא מדינהלע ווי בעלגיען, וואס האט א פינף מיליאן מענשען, איז געווארען רייך און האט געקענט זיין א מלוה פאר א האלבע וועלט, אלע זענען געווארען קלוג און א וועלט פון לויטער חכמים קען נישט עקזיסטירען.

אט דאס איז די סיבה פאר וואס עס איז געווארען אזוי שלעכט, אבער דאס מיטעל וואס דער נייער שטערנזעהער מיניסטער קורציוס לעגט פאר, זענען קאלטע רפואות. אויב מען זאל בעשטימען א איינהייטליכען פרייז אויף סחורה און עס זאל אויפהערען די קאנקורענץ, וועט דאמאלסט

קויפען לאדזער סחורה אויב מען קען פאר דעם געלד קויפען ענגלישע סחורה! דערצו איז דאך אונזער גאנצער ווירטשאפטס-סיסטעם געבויט אויף דער פרייער קאנקורענץ און אויב דאס הערט אויף, פאלט דאך אלץ צוזאמען.

אט געהט א שווערער ווינטער, — דאס גלויבען מיר. אבער אז מען קען עס פערהיטען מיט די מיטלען, גלויבט זיך עפיס נישט.

ש. י. סטופניצקי.

ס'שלאגט שוין די צוועלפטע שעה

ס'מוז צונויפגערופען ווערען דער אלוועלטליכער יודישער קאנגרעס

פון דר. ח. ראזמאריך.

די לאזונג וועגען אנ'אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס שטאמט פון דער פעריאושטער לאגע פון די יודען אין איירָאפא און בעיקר טאקי — אין מזרח-איירָאפא. עס האט שוין אויסגעקלאפט די צוועלפטע שעה פאר'ן יודישען קאנגרעס, און מ'מוז וואס גיכער איהם פערוואנדלען אין א פאקט.

ס'וואלט געווען ממש א פערברעך, נישט צו פערווירקליכען די לאזונג, ווייל אין דער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די מזרח-איירָאפעאישע יודען, טאר מען נישט שפייזען די מאסען מיט פאלשע און אומבעגרינדעטע האפענונגען און פלענער.

דער יודישער וועלטליכער קאנגרעס איז היינט א לעבען-פראגע, אפשר די פראגע „פון זיין אדער נישט זיין" פאר'ן מזרח-איירָאפעאישען יודענטום.

די פאליטישע און ווירטשאפטליכע לאגע פונ'ם יודענטום אין איירָאפא איז היינט צו טאג א זעהר טרויעריגע און פערערגערט זיך כסדר פון טאג צו טאג. אהן שום ספק האבען דערצו בעטראכט א סך סיבות, וואס געפינען זיך מחוץ פון אונז, און מיר זענען ממש אומעכטיג לגבי זיי.

אבער עס זענען אויך דא אינערליכע סיבות און קודם-כל האט דערצו געבראכט די אזוי שטארקע כוחות-צושפליטערונג און אומאויפהערליכע אינערליכע רייבונגען צווישען אונז גופא און ביי געוויסע אנשטרענגונגען וואלט מען זיי לייכט געקענט בעקעמפען און בעזייטיגען. די דאזיגע אויפגאבע וואלט אייגענטליך שוין דערפילט געווארען מיט'ן עצם צונויפקומען פונ'ם קאנגרעס, וועלכער וואלט דאך אין דער ערשטער רייה געדינט פאר א מאניפעסטאציע פונ'ם פעראייניגטען און ארגאניזירטען יודישען פאלק לגבי דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

עס וואלטען פערשטענדליך געבליבען געוויסע גרופעס. דערהויפט פונ'ם לינקען לאגער, פון דרויסען פון דער יודישער אייגהייט, אבער די גרופעס זענען אויך היינט נישט פון גרויסען בעדייט און זייער בעדייט וואלט דעגראדירט געווארען ביז צו דער קלענסטער מדרגה, ווען עס וואלט צושטאנד געקומען אט די גרויסע און אזוי געוואונשענע איינהייט-בעוועגונג.

ס'וואלט ביי געוויסע אנשטרענגונגען געלונגען צו שאפען אט די געוואונשענע פעראייניגטע אינסטאנץ, וועמעס אויפגאבע וואלט געווען צו פערטיידיגען די פאליטישע, נאציאנאלע און ווירטשאפטליכע רעכט פון די יודען אויף גאר דער וועלט. פון דער אינסטאנץ וואלטען זיך אויך אויסגעבילדעט די בעזונדערע פעראייניגטע אינסטאנצען פאר די בעזונדערע לענדער, וואס וואלטען פערגרינגערט דעם קאמף פאר די יודישע רעכט און אפשר אויך נעבראכט דערצו, אז דער קאמף זאל לסוף ברענגען צו געוויסע ממשות'דיגע רעזולטאטען.

איך וועל נעהמען פאר א משל אונזער פוילען. איך ווייס נישט צי ביי אנדערע בעדינגונגען אין לאנד וואלט א סך ממשותדיגס געקאנט אויפטון אנ'איינהייטליכע און פעראייניגטע יודישע רעפרעזענטאנץ. סוף כל סוף דאס, וואס מ'פלעגט אונז פון געוויסע פוילישע מלוכה-קרייזען ענטפערען: „ווי קענען מיר אייך ענטקעגענקומען, אז איהר יודען, זענט אליין ביי זיך נישט איינשטימיג אין דעם ענין" — איז נישט מעהר געווען ווי א דיפלאמאטישער אויסרייד. מיר ווייסען גאנץ גוט, אז ווען מיר וואלטען אפילו יא געווען איינשטימיג — וואלטען אט די מלוכה-קרייזען אויך נישט ענטקעגענגעקומען אונזערע גערעכטע פאדערונגען. אין אלם בעסטער בעווייז קאן דאך דינען טאקי דער פאקט, וואס אפילו אין ענינים, וואס מיר אלע אהן אויסנאהם זענען געווען פעראייניגט, איז מען אונז אויך נישט ענטקעגענגעקומען. אבער לגבי די היינטיגע מלוכה-קרייזען אקעגען ־זשע וויל איך גלויבען, וואלט די לאגע געווען אנדערש, ווען מיר טרעטען פאר זיי ארויס איינהייטליך, געאייניגט. און אפשר טאקי דערפון, ווייל זיי, אט די מלוכה-קרייזען, גיבען זיך אפ א קלאהרען דין-וחשבון, אז ביי אנ'איינהייטליכער שטעלונג וואלטען זיי געמוזט ענטקעגענקומען א סך פון אונזערע פאדערונגען, זענען געקומען די בעמיהונגען פון געוויסע פערזאנען פון די קרייזען אריינצוברענגען א צושפליטערונג און רייבונגען אין די יודישע רייהען...

די דאזיגע קליינע אויפגאבעס שעפען נאך ווייט נישט אויס די אויפגאבעס און צילען פונ'ם קאנגרעס. ס'קען זיין, אז אויפ'ן קאנגרעס גופא זאלען ארויסשווימען נייע אויפגאבעס און צילען פון גאר גרויסען בעטייט.

צווישען די קאנגרעס-פראבלעמען דארף אויך דערמאהנט ווערען: דאס פראבלעם פון ארץ-ישראל-אויפבוי און אויך דער פלאן ווי אזוי צוהילף קומען די פעריאושטע און נויטליידענדיגע יודישע מאסען אין מזרח-איירָאפא. און פון נישט קלענערער וויכטיגקייט איז דאס פראבלעם פון אויסקעמפען א רעפרעזענטאנץ פאר'ן יודישען פאלק ביי דער פעלקער-ליגע. עס זענען געווען צייטען, וואו מ'האט וועגען דעם ביי אונז גאנץ ערנסט געטראכט און אפילו געמאכט געוויסע בעמיהונגען דאס צו רעאליזירען. צוליב די צייטווייליגע דורכפאלען איז דער ענין דערנאך אנטשוויגען געווארען. ער איז אבער פון אזא גרויסער וויכטיגקייט, אז מ'דארף פון איהם נישט רעזיגנירען אפילו, ווען מיר זאלען זיך בעגעגענען מיט נייע שטרויכלונגען. דאס וואלט געקענט געבען לחלוטין אנ'אנדער ווענדונג אונזערע קאמפען און שטרעבונגען.

פאר יעדען איז בכן קלאר, אז דער אלוועלטליכער יודישער קאנגרעס איז אומגעהייער וויכטיג, אבער נאך איינס דארף גענומען ווערען אין אכט: אז איצט איז שוין די לעצטע שעה צו רעאליזירען דעם פלאן, וועלכער איז, צום בעדויערן, כסדר אפגעשלעפט געווארען. דאס דארפען מיר אלע געדענקען און גלייך צוטרעטען צו ענערגישע מעשים, כדי צו פערזיכערן דעם ווי אמשנעלסטען צונויפוואוקס פון דעם לאנג-דערווארטענעם און חשיבות'פולען אלוועלטליכען קאנגרעס פונם יודענטום

דער שטורם איבער אינדיען

אינדיען, די טייערסטע פערל פון דער ענגלישער קרוין, געפינט זיך ווידעראמאל פאר וויכטיגע היסטארישע געשעהענישען.

נאך זענען נישט ענטשוויגען געווארען די אבקלאנגען פון דער לעצטער יאנואר „רונד-טיש" קאנפערענץ און שוין דערטראגען זיך פון אינדיען קולות פון אונצופרידענקייט, פון בונט און רעוואלוציע.

עס טרייסלען זיך די פונדאמענטען פון דער גרויסער בריטישער וועלט-אימפעריע. א נערוועזע קאבעל-קארעספאנדענץ געהט פון באמביי קיין לאנדאן, פון דעם פאלאץ פון דעם ענגלישען וויצע-קעניג לארד וועלינגדאן צום אלמעכטיגען קאלאניאל-אפיס אין לאנדאן, וואו עס קומען זיך צונויף די אלע דעליקאטע און פערצווייגטע פעדימלעך פון דער ענגלישער פאליטיק און דיפלאמאטישער קונסט.

א אמתדיגע בהלה האט זיך ארייגעכאפט דאס מאל אין די רייהען פון די ענגלישע אימפעריאליסטען.

עס געהט דאך נישט וועגען קליינטשיקען ארץ-ישראל, עס האנדעלט זיך דאך נישט וועגען דעם שוואכען יודישען ישוב. ניין, דאס מאל געהט עס וועגען עפיס וויכטיגערעס, וועגען עפיס גרעסערס פאר דער ענגלישער פאליטיק, דא הייסט עס ראטעווען אינדיען פאר דער ענגלישער קרוין, דא געהט עס וועגען דעם ווייטערדיגען בעשטעהן פון דער בריטישער וועלט-אימפעריע.

עס איז גארנישט אזוי לייכט תופס צו זיין די געוואלדיגע בעדייטונג וואס עס בעזיצט אינדיען פאר דער ענגלישער אימפעריע. אינדיען איז נישט בלויז דער הויפט-מארק פאר ענגלאנדס אינדוסטריע-פראדוקטען, נישט נאר דער רייכסטער רעזערוואר פון די טייערסטע רויה-שטאפען, אבער אויך דער סימבאל פון ענגלאנדס וועלט-הערשערטום. דער בולט'סטער און וואונדערליכסטער אויסדרוק פון זיין מאכט און העגעמאניע.

ווייל צי איז עס דען נישט א וואונדער, ווען א לאנד וואס איז באלד אזוי גרויס ווי גאנץ איירָאפא, און וואס פערמאגט א בעפעלקערונג פון 300 מיליאן נפשות, אז אזא מין געוואלדיגע מדינה ווערט בעהערשט דו"ך א שטאב פון קוים עטליכע טויזענד ענגלישע בעאמטע און סאלדאטען. און דאס דעמאלט ווען אט די גאנצע 300-מיליאנענדיגע בעפעלקערונג נעמט קיין שום אנטייל נישט אין דער פערוואלטונג פונ'ם לאנד, געניסט נישט פון קיין שום פאליטישע רעכט און האט אויך קיין שום איינפלוס נישט אויף דעם גאנג פון דער ענגלישער וועלט-פאליטיק.

טא צי איז זיך צו פערוואונדערן, ווען זייט עטליכע יאהר קומט פאר אין אינדיען א שטארקע אויפטרייסלונג און דערוועקונג און ווען פון יאהר צו יאהר ווערט אלץ גרעסער די צאהל פון די אומצופרידענע, וואס חלומ'ען פון א פולשטענדיגער אומאפהענגיגקייט פון אינדיען?

געקומען איז מאהאטמא גאנדהי, דער נביא און אויפלייזער פון אינדיען, וועלכער האט געפאדערט א אבטרייסען זיך פון ענגלאנד און וועלכער האט צונויפגעקליבען די פאנטאסטישע חלומ'ות פון יחידים און געשאפען א נאציאנאלע אינדישע פאלקס-בעוועגונג. און אט פון דער דאזיגער צייט אן הויבען זיך אן די צרות פון דער ענגלישער איבערהערשאפט אין אינדיען, עס שאפט זיך א „סוואראדזשיסטען" בעוועגונג, וואס בעצוועקט א דערגרייכונג פון א זעלבסט-פערוואלטונג אין אינדיען. עס קומען אויף נייע שטראמונגען צווישען דער ביז איצט בלינד געהארכזאמער אינדישער בעפעלקערונג. עס שווימען ארויף נייע לאזונגען, ווי די „נאן-קאאפערייששאן" לאזונג, וואס רופט צו אנ'אפזאגען זיך פון א יעדער מיטארבייט מיט דער רעגירונג. עס ווערט פראקלאמירט א בויקאט אויף ענגלישע סחורות. עס ווערט דעמאנסטרירט געגען דעם ענגלישען זאלץ-מאנאפאל.

די נייע אינדישע יוגענד טרייסלט זיך אפ פון איהרע אלטע אבערגלויבענס, נעהמט זיך צום לערנען, פערפלייצט די אויסלענדישע הויכשולען, בעקענט זיך מיט די מאדערנע פרייהייטס-בעוועגונגען און צוריקקעהרענדיג א היים, דרינגט זי אריין אין די מאסען, פערנעהמט די ביז איצט אויסשליסליך ענגלישע פאסטענס, גיט פון זיך ארויס טיכטיגע דאקטוירים, אדוואקאטען, לעהרער און זשורנאליסטען.

עס שאפט זיך א פאן-אינדישער קאנגרעס, א אייגענע געזעצגעבערישע קערפערשאפט, און די סכנה פאר דער הערשאפט פון ענגלאנד וואקסט און וואקסט...

עס העלפען נישט קיין רעפרעסיעס. וואס גרעסער די אונטערדריקונג, ווערט אלץ שטארקער דער דראנג צו פרייהייט און אומאפהענגיגקייט.

שוין העלפען נישט אפילו די הונדערטער איינהיימישע פירשטען און מאהאראדזשאס, אין וועלכענס אינטערעס עס ליגט דאס דערהאלטען פון דער ענגלישער איבערהערשאפט אין אינדיען. זיי פערלירען זייער ביז-איצטיגע השפעה אויף דעם פאלק, וואס ווענדט זיך אפ פון זיי, וואס זוכט זיך נייע געטער.

זעהענדיג די כסדר וואקסענדע סכנה, האט ענגלאנד אין חודש יאנואר הייי-יאהר צונויפגערופען קיין לאנדאן די אזוי-גערופענע „רונד-טיש"-קאנפערענץ, אויף וועלכער די ענגלישע רעגירונג האט פארגעלעגט די פערזאמעלטע אינדישע פירשטען — גאנדהי איז צו יענער צייט נאך געזעסען אין תפיסה — א רייהע פון קאנצעסיעס און רעפארמען.

מיט א געוויסער צייט שפעטער, האט די ענגלישע רעגירונג געשלאסען אין דעלהי א פערטראג שוין מיט גאנדהי'ן אליין, אלס דעם פערטרעטער פון אינדישען קאנגרעס. דער דאזיגער פערטראג האט געבראכט פאר אינדיען א רייהע קליינע, נישט בעדייטענדע קאנצעסיעס, ממש אויף אנ'עס-לעפעלע. און די וועלט האט זיך טאקע געוואונדערט. ס'טייטש אזא קעמפער און מארטירער ווי גאנדהי געהט אונטערהאנדלען מיט די ענגלענ-

(ווייטער זעה 6-טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאָנערשטאָג 20 ז אלול תרצ"א

אויגוסט
זון-אויפגאַנג 4.17
זון-אונטערגאַנג 7.02

אַרעסטירט 53 פערברעכערישע פערזאָן

(2) נעכטען ביינאַכט האָט פּאָליציי אדורכגעפיהרט אָבלאַווס אין אַלע שטאָט-טיילען. העכער 600 פּוס- און רייטער-פּאָליציאַנטען האָבען געמאַכט רעוויזיעס אין פערדעכטיגע לאָקאַלען אין וועלכע עס פערזאַמלען זיך פערטרעטער פון דער פערברעכערישער וועלט.

אין רעזולטאַט פון די אָבלאַוועס זענען אַרעסטירט געוואָרען 53 פערזאָן, צווישען וועלכע עס געפינען זיך 2 פערזאָן, וועלכע מען איז חושד, אַז זיי האָבען אויסגעפיהרט די גנבה אין האַלבערנ'ס מאַנופאַקטור-סקלאַד, פּאָמאָרסקע 23.

„קאָנקורענט" פון דער מלוכה-לאָטעריע פאַרן געריכט

(2) אויף די זייטען-געסלעך איז לעצטענס צו בעמערקען די אַזויגערופענע „לאָטעריע-טישלעך", וואו באַאיווע מענשען און קינדער פּרובען „שטענשטשע" ביי אַזאַ שפּיל אויף אַ „לאָטעריע-טישעל", האָבען די אַרבייטער יאַן טשערניק און טאָמאַש יעזשעווסקי, פערשפּילט 41 זל. נעכטען איז דער „לאָטעריע-בעזיצער" געשטאַנען פאַר'ן געריכט. ער איז פער'משפּט געוואָרען צו 150 זל. שטראָף.

פערמשפט אַ גנב און אַ פּאַסער'ן

(א) נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען וולאַדיסלאַוו כאַלעווא, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז ער האָט אויסגעפיהרט אַ גנבה ביי לידיע שאום, פּשענדזאַלניאַנאַ 54. און געגען יוליאַנאַ טשולקאָוויטש, וועלכע איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז זי האָט אָפּגעקויפט די גנבה.

נאָכ'ן אויסהערען אַ רייה עדות האָט דאָס געריכט פערמשפט כאַלעוואַ'ן אויף 1 יאָהר תפיסה און די טשולקאָוויטש – 2 וואָכען תפיסה.

פערזאָרג זיך מיט אַ בילעט
אויף דער גרעסטער און שענסטער

גאַרטען-פערוויילונג

אין דעם סעזאָן לטובת דער „לינת הצדק"
נאַכט-פאַנאָטאַוויע פון
זונטאָג, דעם 23-טען אויגוסט אין העלענאָוו.

6 חדשים תפיסה

פאַר פּרובען אויפהענגען אַ קאָמוניסטישע פאָהן

נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען די 20-יעהריגע פריידע זענדעל. זי איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז אויף פּאָדזשעטשנאַ 22 האָט זי געפּרובט אויפהענגען אַ קאָמוניסטישע פאָהן. דאָס געריכט האָט זי פערמשפט צו 6 חדשים תפיסה.

ערמאָרדעט אַ יודישע יונגערמאַן

צוליב אַ סכסוך וועגען זונטאָג-רוה אין אַ פאַבריק

די ביוראָ „פּאָלפּרעס" שיקט אונז פאָלגענדע ידיעה:

אין שטעטעל שטערצאָוו, הינטער פּאַביאַניץ, געפינט זיך אַ פאַבריקעל פון פאַנטאָפּעל, וועלכע געהערט צו מרדכי פּערלמוטער.

דער דירעקטאָר פון דער פאַבריק איז פּערלמוטער'ס זוהן ירחמיאל.

אין דער פאַבריק זענען געווען בעשעפטיגט קריסטליכע און יודישע אַרבייטער. צוליב דעם, וואָס פּערלמוטער איז אַ פרומער יוד איז די פאַבריק שבת געווען געשלאָסען. אויך זונטאָג האָט מען נישט געאַרבייט און די אַרבייטער זענען געווען בעשעפטיגט נאָר 5 טעג אין דער וואָך. צוליב דעם וואָס די אַרבייטער האָבען געוואָלט בעצאָהלט פאַר 6 טעג, האָט פּערלמוטער געלאָזט אין גאַנג די פאַבריק אויך זונטאָג. ער האָט אָבער געהאַט שוועריגקייטען ביי דער פּאָליציי און פּערלמוטער האָט ווידער געמוזט לאָזען די פאַבריק נאָר 5 טעג אין וואָך.

עהרנעכטען נאָכמיטאָג זענען צו רחמיאל פּערלמוטער געקומען אַ דעלעגאַציע פון די אַרבייטער און פערלאַנגט אָדער צו לאָזען די פאַבריק 6 טעג אין וואָך, אָדער זיי בעצאָהלען פאַר'ן זונטאָג'דיגען טאָג ווען די פאַבריק שטעהט.

פּערלמוטער האָט נישט געוואָלט נאָכקומען דעם פערלאַנג פון די אַרבייטער. דעמאָלט איז אויסגעבראָכען אַ מחלוקה, וועלכע איז איבערגעגאַנגען אין אַ געשלעג, די אַרבייטער האָבען זיך געוואָרפען אויף דעם 19-יאָהריגען פּערלמוטער און איהם אָנגעהויבען צו שלאָגען. פּערלמוטער איז אַריינגעלאָפען אין אַ שענק, אָבער די אַרבייטער זענען איהם נאָכגעלאָפען און איהם דאָרט דערלאַנגט מיט שטעקענס און מעסערס אין קאָפּ, ברוסט און פּלייצעס.

ירחמיאל פּערלמוטער איז פון די וואונדען געשטאָרבען.

פּערלמוטער'ס פאָטער האָט גלייך געמאַכט אַנ'אַלאַרם און געמעלדעט וועגען דעם פּראָקוראָר, וועלכער האָט בעפוילען די אָנפיהרער זער און יעקב גליקסמאַן און חיים געלבער צו אַרעסטירען.

דער פּראָקוראָר האָט אויך דעלעגירט דעם געריכטס-דאָקטאָר הורוויטש צו פּלמס'ען דעם מת, כדי פעסטצושטעלען די סיבות פון טויט. ס'איז כדאי צו דערמאָהנען, אַז פּערלמוטער האָט אַ גרויסע פאַבריק און ס'אַרבייטען ביי איהם עטליכע צעהנדליג אַרבייטער.

* * *

בעקומענדיג די דאָזיגע ידיעה איז אונזער מיטאַרבייטער געלונגען זיך צו דערוויסען וועגען דעם דאָזיגען ענין גאַנץ אַנדערע ידיעות:

קודם כל האַנדעלט זיך נישט וועגען קיין גרויסען פאַבריקאַנט, נאָר וועגען אַנ'אָרימען יוד, וועלכער אַרבייט אויס אַ ביסעל פאַנטאָפּעל און האָט געהאַלטען 4 יודישע אַרבייטער. אין דער פאַבריק איז טאַקע געווען אַ סכסוך וועגען דער זונטאָג-אַרבייט און מיט 3 וואָכען צוריק איז טאַקע ענטשטאַנען אַ געשלעג צווישען די אַרבייטער און פּערלמוטער'ס 19-יעהרינען זוהן ירחמיאל. נאָכ'ן געשלעג איז ירחמיאל קראַנק געוואָרען און מ'האָט איהם אָפּגעפיהרט אין פּאָזנאַנסקיס שפּיטאָל, וואו ער איז געלעגען 10 טאָג און געשטאָרבען. די עלטערען פון דעם יונגענמאַן האָבען געמעלדען וועגען דער גאַנצער געשיכטע דעם פּראָקוראָר, וועלכער האָט פעראָרדענט צו פּלמסען דעם טויטען קערפּער פון דעם פערשטאָרבענעם דורך דעם געריכטס-דאָקטאָר הורוויטש, ביז איצט איז דערווייל נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען קיין פעראָרדנונג וועגען אַרעסטירען די כלומרשטע מערדער.

—=[][][]=—

גייסטיג קראַנקע פרוי, וואָס ליידט פון אַ „שוואַכקייט" צו גנבות

אַנטלויפט פון שפּיטאָל און האַקט מיט אַ פרענט איבער די קעפּ פון די דורכגעהער

(א) פאַר'ן קרייז-געריכט איז נעכטען געשטאַנען די 24 יעהריגע מאַריאַ סקראָבולסקאַ. אַ בחורטע מיט אַ גנבה'שע פערגאַנגענהייט. סך-הכל איז זי ביז איצט געמשפט געוואָרען 7 מאָל צו פערשידענע תפיסה. זי איז אָבער צוליב דער פעסטשטעלונג פון אַ מעדיצינישער אונטערזוכונג אַנערקענט געוואָרען פאַר גייסטיג נישט נאָרמאַל, און איז אָפּגעשיקט געוואָרען אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל אויף קוראַציע.

אויסנוצענדיג אַ מאָמענט, ווען די בעדינטע האָבען פון איהר אָפּגעלאָזט אַנ'אויג, איז זי אַרויס אויף דער גאַס און מיט אַנ'אייזערנעם פרענט געשלאָגען אויף רעכטס און אויף לינקס. פאַר דעם „שטיקעל אַרבייט" איז זי ווידער פערמשפּט געוואָרען צו 3 יאָהר תפיסה. צוליב איהר קראַנקהייט, איז זי בעפרייט געוואָרען פון תפיסה.

דעם 7 אַפּריל ד. י. האָט מען זי ווידער געכאַפּט אויף דער „הייסער מינוט". דאָסמאָל אין דער בעקעריי פון אַדאַם שוויאָנטעצקי -- ווידסאָקאַ 11, וואו זי האָט פון שופלאַד אַרויסגענומען 54 זל.

די עקספּערטען ד"ר קלאָזענבערג און ד"ר הורוויטש האָבען אָפּגעגעבען אַנ'ערקלערונג, אַז די בעשולדיגטע איז אַ גייסטיג קראַנקע. דאָס געריכט האָט זי פערמשפט אויף 3 חדשים תפיסה.

———

אַ מענער-און-ווייבער-געפעכטע אַנטער ר"ל

מען דאַרף דערצו האָבען אַ קאָפּ פון אַ מיניסטער, נישט פון אַ רב...

אין ראַבינאַט זיצען ווייבער מיט יודען. יעדער איינער רעדט עפּעס אַריין אין'ם רב, וועלכער זיצט, קוועטשט מיט די פּלייצעס און פערשטעהט נישט קיין איין וואָרט. די אינטערעסאַנטען קענען זיך אָבער נישט בערוהיגען און יעדער איינער רעדט זיך ס'זייניגע, ביז דער סעקרעטאַר פון ראַבינאַט מאַכט אַביסעל אָרדנונג, און גיט יעדען דאָס וואָרט, לויט דער רייה.

דעמאָלט דערוויסט מען זיך ערשט וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך:

לייבוש גאָנדזשוואַל איז שוין אַ בעיאָהרטער יוד און האָט געהאַט אַ ווייב רויזע מיט 4 קינדער, מיט אַמאָל איז איהם דער שידוך נישט געפעלען געוואָרען און אָהן אַ „זיי געזונד" איז ער פון איהר אַוועק, און נישט לאַנג טראַכטענדיג האָט ער חתונה געהאַט מיט אַ צווייטע, אַ יונגערע פון רויזען מרת חנה.

איי, וואָס, ער האָט די ערשטע נישט גע'גט, מה רעש?

איז רויזע נישט קיין פוילע, און ווילענדיג איהר מאַן אָפּטון אויף טערקיש, איז זי אַוועק און אויך חתונה געהאַט אַ צווייט מאָל מיט „זעליג שבאַרער", אויך גאַרנישט טראַכטענדיג וועגען גט'ען לייבושען...

איז אַזוי אַרום פון איין פּאָרפּאָלק שוין געוואָרען צוויי פּאָר-פּלעקער... דאָס איז אָבער נאָך נישט אַלץ: שפּעטער ערשט שטעלט זיך אַרויס, אַז דאָס צווייטע ווייב, מיט וועלכען לייבוש האָט חתונה געהאַט האָט אויך געלאָזט „אין דער ברען" אַ מאַן אָהן אַ גט, און דער מאַן, מיט וועלכען רויזע האָט חתונה געהאַט האָט אויך איבערגעלאָזען אַ ווייב אָהן אַ גט....

אַזוי האָט דאָס געדויערט עטליכע חדשים און אַלץ איז געווען אין אָרדנונג ביז די גאַנצע פערקאָכטע קאַשע האָט זיך אויפגעקלעהרט, און נעכטען זענען 6 מענשען געשטאַנען פאַר'ן ראַבינאַט געשריגען און געפילדערט:

קודם-כל איז געווען לייבוש מיט זיין „רייטיג" ווייב, רויזע, דאַן לייבושעס ביי ווייב, רויזעס ביי'ער מאַן, לייבושעס ווייבסמאַן רויזעס מאַנס ווייב, אַלזא, צוזאַמען 6 מענשען.

און פערלויף פון בעכטיגען אָוועגד האָט דער ראַבינאַט זיך ערשט פונאַנדערגעקליבען, וואָס פאַר אַ שייכות די 6 מענשען האָבען צו זיך, און די דין-תורה איז אָפּגעלעגט געוואָרען.

ערשט היינט וועט פאָרקומען די אמת'ע דין-תורה, און ס'וועט אַרויסגעטראָגען ווערען דער פּסק.

חוב צו בעזוכען אָוועגד-קורסען

פעראַנטוואָרטליך זענען די עלטערן און אַרבייטסגעבער פון די יוגענדליכע

(א) אין די טעג פון 31 אויגוסט און 1, 2, 3 סעפּטעמבער וועלען פאָרקומען איינשרייבונגען אויף די פערפליכטענדע פּראָפעסיאָנעלע אָוונט קורסען.

די איינשרייבונגען וועלען פאָרקומען פון 6 ביז 8 אין אָוונט, אין אַלע פאָלקסשולען אין וועלכע עס קומען פאָר לעקציעס פאַר יוגענד. וועלכע זענען אונטערגעוואָרפען דעם שיל צוואַנג.

לויט די פאָרשריפטען זענען די אַרבייטסגעבער מחויב צו האָבען השגחה איבער די יוגענדליכע אַרבייטער. וועלכע זענען ביי זיי בעשעפטיגט, אַז זיי זאָלען בעזוכען די אָוועגד-קורסען.

די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר נישט בעזוכען די אָוועגד-קורסען פאַלט אויף די עלטערן פון די יוגענדליכע און אויך אויף די אַרבייטסגעבער.

די גרעסטע אַטראַקציעס

גאַרטען-פערוויילונג

— — — לטובת דער „לינת הצדק"
נאַכט-פאַנאָטאַוויע פון
זונטאָג. דעם 23-טען אויגוסט אין העלענאָוו

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דזשורען

(2) ליינוועבער (פרייהייטס-פּלאַץ 2), האָרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1), דאַנילעצקי (פּיאָטריקאָווער 227), פּערעלמאַן (ציגעלגאַס 32), צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37), וואָיציצקי (נאַפּיורקאָווסקאַ 27).

גרויזאַמער נקמה-אַקט פון אַ פערראַטענער פרוי

דערשטעכט דעם מאַן און אַ פּאָליציאַנט און ווערט פערמשפט צו אַ יאָהר אויסבעסערונגס-הויז

(2) דעם 7 אַפּריל ד. י. איז אַרום 11 אַוו. אויף דער באַלוטאַס - גאַס אַדורכגעגאַנגען דער ציוויל-געקליידעטער פּאָליציאַנט יולי אַן ווילינסקי. פּלוצלינג איז צו ווילינסקי'ן צוגעלאָפען אַנ'אומבעקאַנטער מאַנסביל מיט אַ געשריי: „מיין פרוי האָט מיך ערמאָרדעט" און איז אַוועקגעפאַלען אויפ'ן טראָטואַר. בעת דער פּאָליציאַנט האָט זיך צוגעריהרט צו דעם אומבעקאַנטען, איז אָנגעלאָפען אַ יונגע פרוי און אַריינגערוקט דעם פּאָליציאַנט אַ מעסער אין בויך.

די דאָזיגע סצענע האָט זיך אָפּגעשפּילט ביים רוג באַלוטאַס און טאַרגאָוואַ. אויפ'ן אַלאַרם פון פּאָליציאַנט זענען אָנגעלאָפען עטליכע פּאָליצייאַנטען פון 8. פּאָל. קאָמיסאַריאַט, וועלכע האָבען פערהאַלטען די פרוי און צו די פערוואונדעטע אַרויסגערופען ד' יגיכע הילף, וועלכע זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויסגעשטעלט, איז דער דערשטאָכענער דער 22-יעהריגער מאַקסימיל יאַן גאָלטשינסקי, און די פרוי, וואָס האָט איהם געגעבען מיט אַ מעסער אין זייט, איז זיין אייגען ווייב, די 18-יעהריגע מאַריאַ גאָלטשינסקאַ.

נעכטען איז די מאַן - מערדערין געשטאַנען פאַר'ן געריכט. די בעשולדיגטע איז זיך מודה אין איהר פערברעכען. דעם פּאָליציאַנט האָט זי נישט געהאַט בדעה שלעכטס צו טון. און דער פינסטערניש האָט זי געמיינט, אַז ער איז איינער פון דעם מאַנס „פּשיאַטשעלעס". די בעשולדיגטע דערצעהלט וועגען דעם צוזאַמענלעבען מיט איהר מאַן.

נאָך דער חתונה איז זי נישט לאַנג. איהר איצטיגער מאַן האָט זיך אין איהר אַזוי „זאַקאָכעט", אַז אַלס חתן, ווען איהרע עלטערן האָבען נישט דערלאָזט צום שידוך, האָט ער זיך פאַר גרויסע צרות גע'סמ'ט. אָבער נאָך דער חתונה האָט זיך די ליבע אָפּגעקיהלט, און די גאַנצע אַכט חדשים, וואָס זיי האָבען געוואוינט אויף זאַכאַדניאַ 54, האָט ער זי פערנאַכלעסיגט. האָט ער זיך גענומען צום „ביטערען טראָפּען" און כסדר זי פערראַטען מיט אַנ'אַנדערע פרוי, אַ געוויסע העלענאַ פּיעפּזשאָווסקאַ, פון וועלכע ער האָט זיך אָנגעשטעקט מיט אַ ווענערישער קראַנקהייט, און שפּעטער מיט דער קראַנקהייט אויך, זי די פרוי אָנגעשטעקט. צוליב דעם איז אָפט געקומען צו סכסוכים און בעת אַנ'אַוואַנטורע האָט זי דער מאַן אַרענטליך צו'ממית'ט. פון דעמאָלט אָן זענען זיי זיך פונאַנדערגעגאַנגען, און דער מאַן האָט פון דער צייט אָן געוואוינט אויף באַלוטאַס 57.

דעם קריטישען טאָג, האָבען זיי זיך געזאָלט טרעפען אויף באָוואַמיעסקאַ גאַס. אַזוי ווי ער איז נישט געקומען, איז זי אין אָוועגד אַוועק אויף באַלוטאַס 57 און איהם אָפּגעוואַרט אויף די טרעפּען. ווען ער איז איהר ענטגעגען געקומען, האָט זי איהם געגעבען פינף מעסער-שטעך, דאָס האָט זי געטון אויס נקמה פאַר איהר חרפּה און פאַר פערראַטען זי מיט אַנ'אַנדערע פרוי.

דער מאַן זאָגט פונקט פערקעהרט: אַז די פרוי האָט איהם פערראַטען, אַז זי האָט איהם אָנגעשטעקט מיט אַ ווענערישער קראַנקהייט א. אַז. וו.

נאָכ'ן אויסהערען די עדות און די פערטיידיגער, טראָגט דאָס געריכט אַרויס אַ פּסק-דין, לויט וועלכען די פרוי מאַריאַ גאָלטשינסקאַ ווערט פערמשפּט צו 1 יאָהר אויסבעסערונגס-הויז.

דערשטיקט זיין פרוי און קינד
און דערנאך זיך אליין אויפגעהאנגען
אלע דריי האט מען געפונען טויטערהייט

(2) נעכטען האט פאסירט אין פאביאניץ א שוידערליכער פאל, וועלכער ווערט זעלטען ווען נאטירט אין דער פאליצייאישער כראניק. א פאטער און א מוטער האבען דערשטיקט זייער 4-חדשימדיג קינד און דאן האבען זיך ביידע אויפגעהאנגען.

די געשיכטע איז פארגעקומען אויף פאלגענדען אופן:

אין פאביאניץ אויף פיענקנא 15 האט געוואוינט אויפ'ן הויף אין פארטער דער 27-יעהריגער יוזעף רעדווינסקי מיט זיין פרוי אננא. דאס פארפאלק איז געווען צוזאמען יאהר גאך דער חתונה און געהאט א קינד פון 4 חדשים. יוזעף האט זיך פערליבט אין אננא'ן אין דער פאבריק, וואו זיי האבען צוזאמען געארבייט. זיי האבען ביידע פערדינט, ער 40 זלאטיס א וואך און זי 30, אזוי אז אויף עסען האט ניט געפעהלט און דאס פאר האט געלעבט בשלום.

איהרע עלטערן האבען אבער ניט מסכים געווען צו דעם דאזיגען שידוך און זיי האבען זי געהעצט, אז זי זאל דעם מאן פערלאזען און זאל צוריקגעהען אהיים און זאל דעם מאן גטן. אננא האט אבער געליבט איהר מאן און ניט געוואלט נאכקומען דעם פערלאנג פון איהרע עלטערן.

אננא האט זיך געפיהרט, אז ווען זי איז אוועק צו דער ארבייט האט זי אוועקגעטראגען דאס קינד צו איהר מוטער און ווען זי איז געגאנגען פון דער ארבייט האט זי דאס קינד צוריקגענומען.

נעכטען האט אננא דאס קינד ניט געבראכט. די מוטער האט געווארט ביז'ן אוונט און ווען זי האט געזעהן, אז אננא קומט ניט איז זי אוועק אויף פיענקנא גאס זעהען וואס דארט הערט זיך. זי האט אבער געטראפען די טיר צוגעמאכט פון אינעווייניג. די שכנים פון הויז האבען דערצעהלט בלויז, אז זיי האבען געהערט בייטאכט ווי יוזעף האט זיך שטארק געקריגט מיט אננא, שפעטער איז אבער אלץ שטיל געווארן, און פערלויף פון נעכטיגען גאנצען טאג האבען זיי ניט געזעהן קיינעם ארויסגעהן פון שטוב.

אננא'ס מוטער איז געווארען אומרוהיג און האט מיטגעטיילט דער פאליציי, עטליכע פאליציאנטען זענען אוועק אויפ'ן ארט, אויפגעריסען די טיר און דא האט זיך פאר זייערע אויגען פארגעשטעלט א שוידערליך בילד.

צו א שנור, וואס איז געווען צוגעבונדען צו דער קלאמקע פון דער טיר, איז געהאנגען א טויטער יוזעף רעדווינסקי, א ביסעל ווייטער איז אין א זיצענדער פויזע געהאנגען א טויטע אננא, די שטריק איז געווען צוגעבונדען צו א גאלקע פון דער שאנק.

מ'האט אנגעהויבען זוכען דאס קינד און מ'האט עס לסוף געפינען א טויטעס אין בעט צוגעדעקט מיט קישענס און קאלדרעס.

צוערשט האט מען געמיינט, אז דאס איז דאס פארפאלק בעגאנגען זעלבסטמארד און דאס קינד איז צופעליג דערשטיקט געווארען אין בעט.

ביי א גענויערער אויספארשונג האט זיך אבער ארויסגעשטעלט, אז יוזעף רעדווינסקי האט דערשטיקט זיין ווייב און קינד, דאס האט מען געזעהן פון רעדווינסקי'ס פינגער-שפורען אויפ'ן האלז פון דער פרוי און פון קינד, זעהט אויס, אז רעדווינסקי האט געוואלט אנטלויפען און צוליב דעם האט ער אויפגעהאנגען דעם טויטען קערפער פון זיין פרוי און בעהאלטען דאס טויטע קינד אין בעט. ער האט זיך אבער, זעהט אויס, שפעטער ארומגעזעהן, אז מ'וועט איהם כאפען און ער האט זיך דעריבער אליין אויפגעהאנגען.

די שרעקליכע טראגעדיע האט געמאכט אן אנגעהויערען רושם אין גאנץ פאביאניץ.

מיניסטעריאלע דעלעגאציע אין פאביאניץ
4 פירמעס בעשטראפט פאר עובר זיין אויפ'ן ארבייטס-געזעץ

(2) נעכטען איז קיין פאביאניץ ארופגעקומען א דעלעגאט פון ארבייטס-מיניסטעריום אינספעקטאר זאגאראדזקי און אדורכגעפיהרט אן'אינספעקציע אין די געשעפטען, צי ס'ווערט אפגעהיטען דעם אויסטאוו פון ארבייטס-שוץ. די אינספעקציע איז אדורכגעפיהרט געווארען מיט דער בעטייליגונג פון פארשטעהער פון די לאדזער קלאסען-פעראיינען. די פירמעס „דאבושינקא", גראסמאן, מאניץ און פיק זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פאראנטווארטליכקייט.

א היציגער שניידער-מייסטער
צושלאגען אן'ארבייטער-דעלעגאציע

(2) דער קאנפעקציע - ארבייטער - פעראיין פיהרט לעצטענס אן'אקציע צו פערבעסערען די ארבייטס-בעדינגונגען. נעכטען איז אין א שניידער-ווארשטאט געקומען אן'ארבייטער-דעלעגאציע אינטערוועניר'ען וועגען די לוינען, האט זיך דער מייסטער אויף זיי געווארפען מיט א שטעקען און צע'מקלט. געגען דעם היציגען מייסטער האט די פאליציי צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל.

נישט געלונגען א באהן-גנבה
פאליציאנט שיסט און די גנבים אנטלויפען

(2) אויף דער באהן-סטאציע אין כאיגע שטעהען לעצטענס א גרעסערע צאהל משאות-וואגאנען געלאדענט מיט פערשידענע סחורות.

נעכטען ביינאכט האט די באהן-וואך בעמערקט, אז עס דרעהט זיך א פערדעכטיגער פערזאן ארום די וואגאנען. דער פאליציאנט האט אויסגעשאסען אין דער לופט. באלד דערויף זענען עטליכע פערזאן אנטלאפען. דער פאליציאנט האט זיי נאכגעיאגט נאר די אומבעקאנטע זענען אריבערגעשפרונגען איבער א פלויט און זענען נעלם געווארן.

ווי עס ווייזט אויס, האבען זיך די אומבעקאנטע געקליבען צו בעגנבענען די משאות-וואגאנען, נאר דער פאליציאנט האט זיי דערין געשטערט.

—=):o:(=—

יודיש פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17
דיר. נ. גאלדשטיין.

3 גרויסע אפערעטען-שלאגערס 3
מיט'ן אנטייל פון די בעליבטע ארטיסטען

ש. הערשקאוויטש | ה. באלבירסקי
פרעזידענט פון אלע קאמיקערס אין פוילען | בעקאנטער זינגער און פאט-קאמיקער

אויסערגעוועהנליך פרעהליך = קאמישער אפערעטען = רעפערטואר!
יעדע פארשטעלונג אן'אוצר פון מוזיק, א קוואל פון הומאר, א ים פון יודיש-פאלקסטימליך לעבען

פרייטאג דעם 21 אויגוסט, 9 אין אוונט
פרייזען פון 60 גר. ביז 2 זל.
„דאס מוטער-הארץ"
אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ.
אשרלעמעל—הערשקאוויץ, דניאל—באלבירסקי

שבת דעם 22 אויגוסט, 4 א זייגער נאכמ.
צו ביליגע פרייזען דער גרעסטער שלאגער פון גאלדפאדען'ס קאמישע אפערעטען
„ביידע קוני לעמעל"
קוני-לעמעל—הערשקאוויץ, מאקס—באלבירסקי

שבת דעם 22 אויגוסט, פונקט 9.15 אוו.
„שבת קודש" (חיה שמעיה)
קאמישע אפערעטע פון שאניש-יודישן לעבן
אין 5 אקטען פון ז. פיינמאן.

זונטאג דעם 23 אויגוסט, 9.30 אין אוו.
צו פאפולערע פרייזען
„דאס מוטער-הארץ"
אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ.

א ספעציעלער גרויסער כאר און ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון מ. קאכאנאווסקי
עס נעמען אנטייל: פרויען: בלאט, לובארטאווסקא, פאזנאנסקא א. א., מענער: אייזענבערג, באלבירסקי, גוטמאן, הערשקאוויטש, טופמאן, לודגער, פאזנאנסקי

די גרויסע פערוויילונג פון „לינת-הצדק"
האט ארויסגערופען א פערשטענדליכען אינטערעס

די גרעסטע פערוויילונג אין היי - יעהריגען סעזאן וועט פארקומען, זונטאג, דעם 23 אויגוסט אין העלענאוו.

צו דער דאזיגער פערוויילונג ווערט צוגעגרייט דאס שענסטע און בעסטע וואס מ'קען אויף א פערוויילונג געבען: די גרעסטע פאנטאזיע לאטעריע מיט עטליכע טויזענד ווערטפולע פאנטען, כל-ערליי פערוויילונגס - אימפראזעס אין גארטען, ארקעסטערס, אויפטריטען „ארדט"-ארטיסטען און פון „דאברי וויעטשור" אילומינאציע, פייערווערק א. א. וו.

ס'איז דעריבער קיין וואונדער ניט, וואס דער בילעטען פערקויף געהט אזוי שטארק. נאכמעהר ווייל די גאנצע הכנסה איז בעשטימט אויף אזא וויכטיגע צוועק ווי די נאכט פאגאטאוויע פון „לינת הצדק".

פון „קרן קימת לישראל"

אויף דעם אבצייכען-טאג פון קרן-קימת-לישראל וואס איז פארגעקומען דעם פערגאנגענעם זונטאג אויף די זומער-וואוינונגען ווישניאווא-גורא און מארעמביע, איז געזאמעלט געווארען 496.40 זלאטיס.

די גרעסטע און ווערטפולסטע
פאנטען-לאטעריע
וועט זיין אויף דער פערוויילונג לטובת דער
נאכט-פאגאטאוויע פון לינת הצדק
זונטאג, דעם 23-טען אויגוסט אין העלענאוו.

שטרייק פון די דאמען-מאגאזין-ארבייטער

היינט איז אויסגעבראכען א שטרייק פון דאמען-מאגאזין-ארבייטער אין לאדז. דער אלגעמיינער בעקליידונגס-פעראיין, בזשעזשינער 5 האט ארויסגעשטעלט א לוין-הוספה-פאדערונג צו די מייסטערס אין דער גרויס פון 20 ביז 35 פראצענט.

געניא שליט און אייב קארפ
חשוב'ע געסט אין יודישען טעאטער
כמעט א אומזיסטע פארשטעלונג

היינט ווערט ווידערהאלט די נעכטיגע פרעמיערע-פארשטעלונג „איינע פון יענע", וועלכע האט צוגעצויגען א זעהר גרויסע צאהל בעזוכער.

די פיעסע „איינע פון יענע" איז א ריינע מעלאדראמע אין 3 אקטען מיט א פראלאג און עפילאג. די פיעסע האלט דעם עולם אין שפאנונג פון אנהויב ביז צום סוף.

פרוי שליט, וועלכע שפילט די הויפטראל אלס „איינע פון יענע" האט אלעמען בעצויבערט מיט איהר טאלאנט, קולטור און אויסערליכע מיטלען.

אין צווייטען אקט קומט פאר א קאבארעט-אפטיילונג, אין וועלכער עס טרעט אויף מיט שעור-מישען ערפאלג דער צווייטער גאסט אייב קארפ.

אום צו געבען דעם לאדזער טעאטער-עולם די מעגליכקייט צו זעהען די הייגטיגע סענסאציאנעלע פיעסע „איינע פון יענע" זענען די בילעטען אין פארטער פון דער ערשטער ביז דער לעצטער רייהע צו איינהייטליכע פרייזען: צו 1 זל. א בילעט און באלקאן צו 50 גר.

דער גרעסטער שלאגער
אין זומער-סעזאן וועט זיין די
גארטען-פערוויילונג
— — — לטובת דער — — —
נאכט-פאגאטאוויע ביי „לינת הצדק"
זונטאג, דעם 23 טען אויגוסט אין העלענאוו.

א שעהנע טאט פון קינדער

דורך די מיידעלעך צעלינא זיסמאן, עדושא שערמאן און עטקא ברוין, איז געזאמעלט געווארען 3 זל. פאר'ן יתומים-אינטערנאט „העלענובעק". דאס געלד איז אפצונעמען אין דער אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבלאט".

פון יודישען פאלקס-טעאטער

די דירעקציע פון פאלקס-טעאטער האט פאר'ן היינטיגען שבת צוגעגרייט 3 הארציגע יודישע אפערעטען, אין די אלע פיעסען טרעטען אויף פאפולערע ארטיסטען פון דער יודישער ביהנע, צווישען אנדערע, די בעליבטע קאמיקער שלמה הערשקאוויטש און ה. באלבירסקי.

פרייטאג ווערט געשפילט: „דאס מוטער-הארץ"; שבת נאכמיטאג: גאלדפאדענס „ביידע קוני לעמעל"; שבת אין אוונט: „שבת קודש"; זונטאג צו ביליגע פרייזען: „דאס מוטער-הארץ".

דער דאלאר אין לאדז 8.96

דער נעכטיגער אפיציעלער קורס איז געווען 8.96 נישט-אפיציעל 8.95. קיין אפנעמער איז נישט געווען.

לאדזער 8 פראצ. ליסטעס

נעכטען איז קיין אפיציעלער קורס פון די לאדזער 9 פראצענטיגע ליסטעס נישט געווען. אין דער גאס איז דער קורס געווען 64.50 אהן אפנעמער.

ראדיא-פראגראם
דאנערשטאג ד. 20 אויגוסט

11.58 " ציימסיגנאל. 12.10 מוזיק. 1.15 הפסקה. 4.00 מוזיק. 4.45 קאמוניקאטען פאר פישער און שיפער. 4.50 פארלעזונג. 5.10 מוזיק. 5.35 פארלעזונג. 6.00 קאנצערט. 7.00 פערשידענעס. 7.20 מוזיק. 7.40 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס - קאמער. 8.00 קאמוניקאטען. 8.15 קאנצערט. 9.30 מוזיק. 10.00 פעליעטאן. 10.15 קאמוניקאטען. 10,30 קאנצערט. 11.00 לייכטע מוזיק.

שמעון דזשיגאן פון „ארדט"
און רעניא רענסקא פון „דאברי וויעטשור"
וועלען ארויסטרעטען אויף דער גרויסער גארטען-פערוויילונג פון „לינת הצדק"
זונטאג, דעם 23 טען אויגוסט אין
העלענאוו

מעלדונגען

אכטונג דאמען-מאגאזין-ארבייטער!

שבת, דעם 22-טען אויגוסט ה. י. פינקטליך 10 פריה קומט פאר אין „ענגלישען זאל" וואולטשאנסקא 5, א דרינגענדע פאך-פערזאמלונג א. ט. א.: אקציע.

חברים דאמען-מאגאזין-ארבייטער, קומט פינקטליך און מאסענווייז! קיין איינער פון אייך זאל נישט פעהלען.

4463 דער אקציע-קאמיטעט.

אלגעמיינער פראפ. לאנדעס-פעראיין פון בעקליידונג-ארבייטער אין פוילען, אפטיילונג 2, אין לאדז, בזשעזשינער 5.

אכטונג, דאמען-מאגאזין - ארבייטער!

לויט א בעשלוס פון דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון דאמען-מאגאזין, מוזען אלע ארבייטער היינט, וואהפען די ארבייט און ארויס אין שטרייק.

היינט, פינקטליך 10 פריה קומט פאר אין לאקאל פון פעראיין, בזשעזשינער 5 א פערזאמלונג פון אלע דאמען-מאגאזין-ארבייטער א.ד.א.: 1) בעריכט וועגען די ארויסגעשטעלטע פאדערונג, 2) וואהלען פון א שטרייק-קאמיטעט. אלע ארבייטער מוזען אומבעדינגט קומען!

די פאך-קאמיטע פון דאמען-מאגאזין.

בעראַטונגען פון צענטראַל-פערוואַלטונג פון אָרט-פערבאַנד
די ערנסטע לאַגע פון די פאַך-שולען

בערלין (יט"א) די טעג איז דאָ פאָרגעקומען די פּלענאַר־זיצונג פון דער צענטראַל־פערוואַלטונג פון „אָרט"־פערבאַנד. אין די בעראַטונגען האָבען זיך בעטייליגט אויך אינזש. מ. קערנער און ד"ר זילבערפאַרב פון וואַרשאַ. דער פאָרזיצער פון דער צענטראַל־פערוואַלטונג ד"ר לעאָ בראַמסאָן האָט אין זיין בעריכט וועגען דער פינאַנציעלער לאַגע פון „אָרט"־פערבאַנד געשילדערט דעם שווערען מצב פון די „אָרט"־פערבאַנדען און אַנשטאַלטען אין פערשידענע לענדער. די הכנסות זענען בעדייטענד געפאַלען, אין די פּריוואַטע שטאַטען נאָך שטאַרקער ווי אין אייראָפּע. די בודזשעט־רעדוקציעס האָבען זיך בעזונדערס שווער אָבגערופען אויף דעם פאַך־שול־וועזען. דער לעהרער־פערסאָנאַל און די אַדמיניסטראַציע האָט נישט בעקומענדיג 5—6 חדשים קיין געהאַלט דאָך אַרויסגעוויזען פיל אויסדויער און אָפּפערוויליגקייט און האָט פערענדיגט מיט ערפאָלג דעם שול־יאָהר.

נאָכדעם האָט ד"ר סינגאַלאָווסקי רעפערירט וועגען די ריכטליניען פון דער סאַנירונגס־פּאָליטיק פון דער צענטראַל־פערוואַלטונג. ד"ר סינגאַלאָווסקי האָט אָנגעוויזען, אַז עס איז פאַלש צו קאָנצענטרירען די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט אויף דער סובווענציאָנירונג־פונקציע פון „אָרט" און דעריבער אויך אויף די אויסלאַנד־זאַמלונגען. די אייגענטליכע ראָל פון „אָרט" דאַרף בעשטעהען אין ערוועקען די איניציאַטיוו און מאָביליזירען די מאַטעריעלע און מאָראַלישע קרעפטען פון מזרח־אייראָפּעאישען יודענטום. נאָר די מאַסען־איניציאַטיוו און די מלוכה־הילף קענען גאַראַנטירען דעם ערפאָלג פון דער אויפבוי־אַרבייט. כל־זמן אַלע אַנשטאַלטען זענען אָנגעוויזען אויף אויסלענדישע הילף איז נישט מעגליך קיין ראַדיקאַלע סאַנירונג. נאָך ביידע רעפעראַטען האָט זיך ענטוויקעלט אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט ד"ר זילבערפאַרב, ד"ר יקיר, ד"ר בראַדייך און ווילהעלם גרעץ. אין די בעשלוסען, וואָס זענען דורך דער צענטראַל־פערוואַלטונג אָנגענומען געוואָרען, ווערט אָנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט אַרויסצורוקן אויף דעם ערשטן פּלאַן אין דער „אָרט"־טעטיגקייט די אָרגאַניזירונג פון די ווירטשאַפטליכע קרעפטען אין מזרח־אייראָפּא און די מיטווירקונג ביי בעקומען רעגירונגס און קאָמונאַל־סובווענציען פאַר ווירטשאַפטליכען איבערבוי פון דער יודישער בעפעלקערונג. עס מוז אָבער געזאָרגט ווערען, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט זאָלען דורכגעפיהרט ווערען „אָרט"־הילפס־אַקציעס אין ענגלאַנד, דייטשלאַנד, פראַנקרייך א. אַנד. לענדער. דער אַמעריקאַנער „אָרט"־פערבאַנד דאַרף פערוואַנדעלט ווערען אין אַ מאַסען־אָרגאַניזאַציע און די זאַמלונגען דאַרפען געפיהרט ווערען געמיינזאַם מיט דער פאָלקס־ווערקצייג־קאַמפּיין. עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען ווייטער צו רעדוצירען די אָרגאַניזאַציע־הוצאות.

אויף דער פּלענער־זיצונג איז נאָכדעם בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע פון דער „אָרט"־קאָנפערענץ, וועלכע עס איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצורופען נישט שפּעטער ווי אין דעצעמבער ה. י.

דער בעריכט פון דער „אָרט"־טעטיגקייט אין ערשטען האַלב יאָהר 1931 ענטהאַלט צוו. אַנד. פאָלגענדע איינצעלהייטען: די לאַנדווירטשאַפטליכע טעטיגקייט פון „אָרט" בעציהט זיך אין סאָוויעט־רוסלאַנד. פּוילען, בעסאַראַביען און ליטע אויף 4,000 משפחות. עס זענען דערגרייכט געוואָרען בעדייטענדע פאָרשריטען אין וואוינונגס־בוי פאַר די יודישע קאָלאָניסטען אין סאָוויעט־רוסלאַנד, אין דער פעסטיגונג פון די לאַנדווירטשאַפטליכע קאָאָפּעראַטיווען אין פּוילען או ןאויף דעם געביט פון פיה־צוכט אין בעסאַראַביען, וואו די וויין־גערטנער־(?)זיי לעבט איבער אַ שווערען קריזיס. די שולען פאַר פאַך־אויסבילדונג, וואָס ווערען געפיהרט אָדער סובווענציאָנירט דורכ'ן „אָרט" האָבען אין דער בעריכטס־צייט בעזוכט 8.608 שילער, דערונטער 4.757 אין פּוילען, קרוב 2.000 אין סאָוויעט־רוסלאַנד און 1339 אין רומעניען, צוזאַמען מיט די יוגענדליכע, וועלכע בעקומען פאַך־אויסבילדונג אין סאָוויעט־רוסלאַנד אַ דאַנק דער מיטהילף פון „אָרט" דערגרייכט די אַלגעמיינע צאָהל ביז 18.000 פערזאָן, נאָכדעם ווי די מעכאַנישע וועבעריי „פּראָגרעס" אין פּוילען האָט געגעבען גוטע רעזולטאַטען ווערען געמאַכט שריט צו גרינדען אַ צווייטע פאַבריק אין דעם אָרט.

קריטישע לאַגע פון די יודישע אינסטיטוציעס פאַר סאָציאַלער הילף אין פראַנקפורט

פראַנקפורט. (יט"א) די אָרגאַניזאַציע פאַר סאָציאַלער הילף ביי דער יודישער קהלה אין פראַנקפורט ליידט זייט איניגע חדשים פון אַ שאַרפען קריזיס, די קהלה־פערוואַלטונג האָט זיך געזעהען געצוואונגען צו פּראָקלאַמירען אַ דרינגענדע רעטונגס־אַקציע, כדי נישט צו דערלאָזען צו דער שליסונג פון די יודישע אינסטיטוציעס פאַר סאָציאַלער הילף.

נישט ענטדעקט די שולדיגע
אין די אַנטי־יודישע אַרויסטרעטונגען אין סאָפיאַ

סאָפיע (יט"א) די פּאָליצײ־אונטערזוכונג אין צוזאַמענהאַנג מיט די אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען פאַר דער סינאַגאָגע און אַנדערע עפענטליכע בנינים האָט ביז איצט נישט געבראַכט קיין קאָנקרעטע רעזולטאַטען. די שולדיגע זענען ביז איצט געבליבען אונבעשטראָפט. די יודישע צענטראַל־קאָנסיסטאָריע האָט זיך דעריבער געווענדעט מיט אַ בריף צום אינערן־מיניסטעריום וועגען אומבעדינגט ענטדעקען די אָרגאַניזאַטאָרען פון די אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען און זיי שטרענג בעשטראָפען.

דער שטורם איבער אינדיען

(ענדע פון 3־טע זייט)

דער און פערקויפט זיין פאָלק פאַר אַ לעקעכל, פאַר אַ נזיד עדשים? צי וועט דאָס אינדישע פאָלק דערמיט מסכים זיין, צי וועט עס פאַר נישטיגען פריין שלום שליסען מיט די אונטערדריקער?

די וועלט האָט זיך נישט מועה געווען. דאָס אינדישע פאָלק האָט זיך גאַנץ און גאָרנישט בעפרידיגט מיט די פאַר זיסע צוזאָגעכצער פון ענגלאַנד. די אומצופרידענקייט האָט געהאַלטען אין איין וואַקסען און פערגרעסערן זיך.

אויס מורא פאַר די פאָלגען האָט די ענגלישע אַרבייטער־רעגירונג אָנגעהויבען זיך צו גרייטען צו אַ צווייטער „רונד־טיש"־קאָנפערענץ, — דאָס מאָל מיט דער בעטייליגונג פון גאַנדהי'ן, — וועלכע האָט געזאָלט בערוהיגען די אויפגערעגטע געמיטער און מיט אַ פּאָר נייע קאָנצעסיעס אָבווענדען די דראָהענדע סכנה. דאָ האָט זיך אָבער אריינגעמישט דער אינדישער קאָנגרעס און האָט פערבאָטען גאַנדהי'ן זיך צו בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ. אַזוי אַרום איז דער גורל פון דער צווייטער „רונד־טיש־קאָנפערענץ" בעצווייפעלט געוואָרען.

עס דאַכט זיך, אַז מיט פערהאַנדלונגען וועט שוין ענגלאַנד אין אינדיען גאָרנישט אויפטון. אינדיען געפינט זיך פאַר אַ סכנה פון אַן אָפענער רעוואָלוציע. די נאַציאָנאַליסטען פון איין זייט און די קאָמוניסטען פון דער אַנדערער זייט פיהרען זייער ראַדיקאַלע פּראָפּאַגאַנדע־אַרבייט. דאָס פאָלק ווערט אויפגעהעצט ביז צו משוגעת. דאָס מיליטער ווערט סודות'דיג רעוואָלטירט, די אַנאַרכיע הויבט אומעטום אויף איהר קאָפּ.

עס איז קיין ספק נישט. די רעוואָלוציע אין אינדיען קאָן אַ לאַדע מינוט אויסברעכען. צי וועט זי אָראָפּטרייסלען פון אינדיען די ענגלישע איבערהערשאַפט, צי וועט זי דערשטיקט ווערען אין אַ ים פון בלוט, וועט ערשט די נאָהנטסטע צוקונפט בעווייזען.

מגר. ש. לאַנגזאַם

סימפאָניע פון געפיהל, טרוימען און ליבע אין קלאַנג־פילם־מייסטערווערק א. נ.:

מיין זונעלע

זיסע איבערלעבונגען פון צוויי ליבהאָבער פון פערשידענע געזעלשאַפטליכע שיכטען, אָבער נאָהענטע מיט זייערע הערצער.

אין די הויפּטראָלען דאָס אונפערגעסליכע פּאָר אַקטיאָרען פון מייסטערווערק — „דער מלאך פון דער גאַס"

Janett Gaynor i Charles Farrell

אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 נאָכמיטאָג שבת, זונטאָג און יום־טוב 3 בייטאָג
פּאָפּולערע פּרייזען.
אויפ'ן 1-טען סעאַנס 50 גר. אין 1 זל.
דער זאַל איז מעכאַניש ווענטילירט.

רעדע פון קאַנאַדישען גובערנאַטאָר אויף אַ יודישער פייערונג

מאָנטרעאַל (יט"א) אויף דער פייערונג פון לעגען דעם גרונדשטיין אונטער'ן בנין פון ערשטען יודישען שפּיטאַל אין מאָנטרעאַל, האָט דער גענעראַל גובערנאַטאָר פון קאַנאַדע לאָרד ביסבאָראָף, ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, געהאַלטען אַ בעגריסונגס־רעדע. אין זיין רעדע האָט לאָרד ביסבאָראָף צוו. אַנד. געזאָגט:

אין משך פון דער לאַנגער געשיכטע פון אייער אַלטער ראַסע האָט איהר אויסגעבילדעט געוויסע כאַראַקטעריסטישע אייגענשאַפטען, וואָס ווייזען אַרויס אַ זעלטענע דויערהאַפטיגקייט. צווישען די דאָזיגע אייגענשאַפטען איז פערהאַן אייערע וואָס רופט אַרויס די טיפע בעוואונדערונג צוגלייך ביי אייערע פריינד או ןשונאים. דאָס איז אייער הערליכע צוגעבונדקייט צו אייערע קרובים. אין צייטען פון פּראָספּעריטעט אָדער נויט. אין מאָמענטען פון שווערע אומגליקען, קיין זאַך קען נישט ערשיטערען די באַנדען, וואָס פעראייניגען איין יוד מיט'ן אַנדערען. די דאָזיגע צוגעבונדקייט דריקט זיך אויס נישט נאָר אין געפיהל, נאָר אויך אין פּראַקטישע מעשים. די איידעלקייט פון רייכע מיטגלידער פון אייער ראַסע, וועלכע שטיצען מיט אַ ברייטע האַנד די אָרימע יודען איז בעקאַנט אויף דער גאַנצער וועלט. דער נייער יודישער שפּיטאַל אין מאָנטרעאַל וועט זיין אַ מאָנומענט פון איידעלען און פּראַקטישען גייסט פון דער יודישער געמיינשאַפט אין מאָנטרעאַל, וועלכע קומט צו הילף אירהע ליידענדע און קראַנקע מיטגלידער.

אין נאָמען פון דער יודישער קהלה אין מאָנטרעאַל, וועלכע קומט צו הילף איהרע ליידענדע דער מיטפאָרזיצער פון יודישען שפּיטאַל אַלאַן בראָנפמאַן.

די זאַמלונג לטובת דעם ערשטען יודישען שפּיטאַל אין מאָנטרעאַל האָט אַריינגעבראַכט 1.600,000 דאָלאַר.

אַנטיסעמיטישער פּראָפעסאָר
בעשולדיגט זיינע יודישע קאָלעגען אין שפּיאָנאַזש

פּראַג (יט"א) אין פּראַגער קרייז־געריכט האָט זיך אָנגעהויבען דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס געגען לעהרער פון דער דייטשער מלוכה־גימנאַזיע ד"ר וואונדער, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אויסטראַכטען אַ שענדליכען בלבול אויף זיינע 2 חברים די יודישע גימנאַזיע־לעהרער ד"ר טאַנצער און ד"ר ווייס.

אין אָקטאָבער 1929 האָט די פּראַגער פּאָליציי־דירעקציע בעקומען אַן'אַנאָנימען בריף, וואָס האָט מיטגעטיילט, אַז דער יודישער פּראָפעסאָר ד"ר טאַנצער און זיין פריינד, דער יוד פּראָפ. ווייס זענען אַגענטען פון סאָוויעטישען און דייטשען שפּיאָנאַזש, פּראָפ. ווייס האָט צו יענער צייט געזאָלט איבערנעהמען דעם דירעקטאָר־פּאָסטען אין דער גימנאַזיע אין קאַאַדען.

די נאָכפאָלגענדע אויספאָרשונג האָט אַרויסגעוויזען, אַז די בעשולדיגונג געגען די צוויי יודישע גימנאַזיע־לעהרער זענען פּשוט אויסגעזויגען פון פינגער. עס איז אויך געלונגען פעסטצושטעלען, אַז דעם אַנאָנימען מסירה־בריף האָט אַרויסגעשיקט דער לעהרער פון דער קאַאַדענער גימנאַזיע ד"ר ראָבערט וואונדער ד"ר וואונדער איז בעגאַנגען דעם שענדליכען טאַט צוליב אַנטיסעמיטיזם און פּערזענליכער שנאה צו די ביידע יודישע לעהרער. ד"ר וואונדער האָט אין געריכט געלייקענט, אַז ער זאָל האָבען געשריבען דעם בריף און האָט אָנגעוויזען אַלס בעווייז, אַז נאָך אַ זעלבסטמאָרד־פּערזוך איז ער צו יענער צייט געווען טיילווייז פּאַראַליזירט. דאָס געריכט האָט בעשלאָסען אַרויסצורופען נייע עדות און קאַליגראַפישע זאַכקענער. דער פּראָצעס האָט אין פּראַג אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס.

קרבן פון שפּיאָנאַזש
סענסאַציאָנעל קרימינעלישער ראָמאַן

(23

— יאָ, איך האָב בעכטען אַדורכגעלעבט שווערע מינוטען, — האָט זיך מאַקס מודה געווען — ווען איך האָב דערזעהן אין דער צייטונג די ידיעה וועגען דעם מאָרד, בין איך אַזוי צורודערט געוואָרען, ווי נאָך קיינמאָל אין לעבען נישט... איך האָב נישט געהאַט קיין צייט איבערגעבען דיר, מיין טייערע, די שרעקליכע ידיעה אין דעם ערשטען טאָג פון אונזער צוזאַמען־זיין... איצט אָבער פערשטיי איך עס אַליין נישט, ווי־אַזוי האָב איך עס געקאָנט פערבעהאַלטען פון דיר, און נישט זאָגען עס...

אין זיין שטימע האָט געקלונגען אַזוי פיל צאַרטקייט און חרטה, אַז עטעל האָט דורך די טרעהרען אַ שמייכעל געטון.

— ווי גוט, וואָס דו האָסט אַזוי געהאַנדעלט, מאַקס! איך האָב גאָר נישט חושד געווען... אָבער וואָס האָט זי געטון אַזוי נאָהענט פון אונז, אירבערגעטוענערהייט?

— איין גאָט ווייסט עס, טייערסטע... איך בין אָבער זיכער, אַז זי איז אַריין אין איין הויז, וואָס געפינט זיך אויף דער צווייטער זייט סקווער געגען דעם פּאָסט־ביוראָ... זי איז דאָרט נישט איין מאָל געווען, הגם איך ווייס נישט אַבסאָלוט, וואָס עס האָט זי געצויגען אַהין.

— דער סקווער?.. דער ריוועקאַרט־סקווער? פונוואַנען בעהמסטו, אַז זי איז דאָרט אַהינגעגאַנגען?

— דערפאַר, ווייל איך האָב זי דאָרט אָנגעטראָפען מיט עטליכע טעג צוריק... דאָס איז געווען דינסטאָג, הגם מיר דוכט זיך אויס, אַז פון יענער צייט אָן איז אַדורך אַ גאַנצע אייביגקייט... אויב דו געדענקסט, האָב איך דאַן געגעסען מיטאָג ביי אייך...

— יאָ, דו ביזט געקומען אין יענעם טאָג זעהר פריה.

ער האָט אַ שאָקעל געטון מיט'ן קאָפּ.

ס'איז געווען דערפאַר, ווייל אין יענעם טאָג האָב איך זיך בעפרייט פון דער אַרבייט פריהער פון אַלעמאָל... ס'איז נאָך געווען אַזוי פריה, אַז פונ'ם וואָקזאַל בין איך אַוועק צופוס אומגעריכט האָב איך עטליכע טריט פאַר זיך בעמערקט די לעדי ראָלסאָן... איך וואָלט זי זיכער נישט דערקענט, ווען איהר וואָלט נישט פעררעטען איהר גאַנג: דער זעהר לייכטער, גראַציעזער, אָבער...

— וואָס האָט דערמאָהנט אין אַ שלאַנג איך האָב עס פון לאַנג בעמערקט.

— די לעדי ראָלסאָן איז געווען זעהר געוועהנליך אָנגעטאָן, זי האָט געטראָגען אַ טונקעלען פּאַלטען און אַ גערדיכטען שלייער פערוואָרפען אויף'ן הינטען. פון הינטען האָט מען געקאָנט מיינען, אַז זי איז אַ וועכטערי'ן פון אַ שפּיטאַל, אָדער אַנ'אַם... איך בין נישט אינגאַנצען געווען זיכער, אַז איך האָב זי דערקאָנט, אָבער איצט איז אין דעם נישטאָ קיין שום ספק — האָט ער צוגעגעבען, אָנווייזענדיג אויף דער פאָטאָגראַפיע אין דער צייטונג: — זי האָט אויסגעזעהן פונקט אַזוי, ווי דאָ, אויף דער צייטונג.

— וואָס זשע האָסטו דאַן געמאַכט?

— איך האָב נישט געהאַט קיין רעכט זי נאָכצושפּיר'ען, און איך האָב דעריבער פערפּאַמעליכט מיינע טריט, כדי צו פערגרעסערען דעם שטח צווישען אונז. זי האָט זיך פערקירעוועט אין אַ ווינקעל, נאָר ווען איך בין צוגעקומען צום סקווער, האָב איך נישט געקאָנט ביישטיין דעם נסיון און זיך אַרומגעקוקט. דער בלויער וואוּאַל איז פערשוואונדען אויף מיינע אויגען אין דעם איינגאַנג פון אַ געוויסען הויז... דאָס איז אַלץ, און איבעריגען האָב איך אינגאַנצען וועגען דעם פערגעסען.

— דו זאָגסט דאָך אָבער, אַז זי איז דאָרט נעכטען ווידער געווען? דאָס איז זעהר וויכטיג... מיינסטו נישט, אַז מ'וואָלט עס געדאַרפט מיטטיילען דער פּאָליציי?

— איך ווייס נישט. — האָט ער געלאָזען געענטפערט, און אַריינשטעקענדיג די הענד אין די טאַשען, האָט ער פערטראַכטערהייט אָנגעהויבען צו שפּאַצירען איבערן צימער.

עטעל האָט איהם אומרוהיג נאָכגעקוקט.

אויף מאַרקס'עס פּנים איז געווען אָנגעשריבען גרויס צורודערונג.

ער האָט זיך אָפּשטעלט פאַר זיין ווייב, און נישט־דערצידיג'ס אַ זאָג געטון:

— איך טראַכט וועגען דעם סער ראָבערט, און מיר דוכט זיך אויס, אַז דער גאַנצער ענין איז אַ סך קאָמפּליצירטער און געהיימנישפולער, ווי מען האָט געקאָנט טראַכטען.... ווייזט אויס, אַז די פרעסע ווייסט גאָרנישט... די פּאָליציי איז חושד, אָבער זי איז נישט איבערצייגט.... איבערצייגען זיך אָבער וועט זי זיך נאָר דאַן, ווען ס'וועט איהר בעקאַנט ווערען דער אינהאַלט פון די דאָקומענטען... אָבער ס'איז אַ ספק, צי וועט עס איהר געלונגען, ווייל די דאָקומענטען געפינען זיך דאָך איצט אין רשות פון דעם לאָרד הערינגטאָן, און ער וועט זיי, זעלבסטפערשטענדליך, נישט בעווייזען די געהיים־אַגענטען.

— איך פערשטיי אָבער נישט, — האָט עטעל זיך אָפּגערופען — איצט איז עס דאָך דער וויכטיגסטער פונקט צו געפינען דעם מערדער פון דער לעדי ראָלסאָן.

— ניין, — האָט קאַרלין ענטשלאָסען געענטפערט — דאָס וויכטיגסטע איז צו האַלטען בסוד דעם אינהאַלט פון די דאָקומענטען, וועגען וועלכע איך רעד... צי וועט מען יאָ געפינען דעם מערדער, צי נישט, אַלענפאַלס וועט עס די לעדי ראָלסאָן נישט מאַכען צוריק לעבעדיג. אויב אָבער דער אינהאַלט פון די דעפּעשען וועט פריהצייטיג פּובליקירט ווערען, ווייסט איין גאָט, וואָס עס קאָן דערפון אַרויסקומען: עס קאָן אויסברעכען אַ קריג, און טויזענדער מענשליכע לעבענס וועלען אַוועקגעשייטעלט ווערען אין קאָן.

(פאָרטזעצונג קומט)

שרעקליכע מאמענטען פון דער רעוואלוציע

א קאפיטעל פון א בוך וועגן די ערשטע טעג פון דער רעוואלוציע. — דער פערפאסער פונ׳ם בוך איז געווען לעני׳ס נאהענטסטער פריינד און מיטארבייטער. — הפקרות און אנארכיע אין די ערשטע צייטען נאך דער אקטאבער־רעוואלוציע

6) (המשך).

מעלענדיג אויסמיידען בלוט־פערגיסונג, האט ער אוועקגעשיקט אלע מאטראזען־קאמיסארען, וואס האבען זיך געפונען אין סמאלני, אויף דער קריגס־שיף „אווראר" (וועלכע האט געשטורעמט דעם ווינטער־פאלאץ און פעריאגט פון דארטען די קערענסקי רעגירונג) און אין אנדערע מאטראזען אפ־טיילען מיט א בקשה, אז יעגע זאלען זיך אויס־מישען מיט די מאטראזען אנארכיסטען פון דער קריגס־שיף „רעפובליק", און זעהן ווי וויט מעגליך, אפצוהאלטען זיי פון ארויסטרעטען אין גאס.

צו דער זעלביגער צייט איז געגעבען געווארען א בעפעהל איבער אלע מיליציע־צירקלען, עס זאל שטארק נאכגעקוקט ווערען אויף אלע אויטאמאבילען און ווען מען וועט בעמערקען צוויי אויטאמאבילען מיט מאטראזען, זאלען זיי גלייך פערהאלטען ווע־רען און צוגעשטעלט ווערען אין סמאלני. דאס־גלייכען זענען פונאנדערגעשיקט געווארען קאמי־סארען אין אלע עקען שטאט צו זוכען די פער־שוואונדענע אפיצירען. אבער א גאנצע נאכט איז פון זיי קיין שפור נישט געפונען געווארען. ערשט א זייגער 6 פארטאג, זענען אין סמאלני געקומען צולויפען די קאמיסארען, וואס האבען געוואכט בע בען דער געביידע פון די גווארדיע־מאטראזען, און געמאלדען, אז באר וואס איז צו דער געביידע צוגעפאהרען אן אויטאמאביל, פון וועלכען עס זע־נען ארויסגעשפרונגען פיער מאטראזען און איין אפיציר, וועלכער האט געטראגען אין די הענט א פעקעל קליידער. מיט רעוואלווערן, געצילעוועט אין רוקען פון אפיציר, האבען די מאטראזען איהם געצוואונגען צו לויפען און זענען פערשוואונדען אין דער געביידע.

פאר באנטש־ברויעוויטש׳ן איז קלאהר געווען אז צוויי אפיצירען האבען די מאטראזען דערשא־סען און דעם דריטען האבען זיי, צוליב עפעס א טיבה, דערווייל געלאזט לעבען. ער האט זיך אויך אנגעשטויסען, אז נאך אזא נאכט, וועלען זיי דעם אפיציר פערשפארען און אליין אוועקפאלען שלאפען.

עס איז געבליבען זעהר ווייניג צייט ארויס־צוראטעווען דעם אפיציר, און באנטש - ברויע־וויטש האט בעשלאסען צו ריזיקירען.

צווישען די מאטראזען זענען געווען עטליכע באלשעוויקעס, באנטש־ברויעוויטש׳עס בעקאנטע. דער פלאן פון דער קאזארמע איז די קאמיסארען פון סמאלני גוט בעקאנט געווען. צוויי פון זיי זענען גלייך אוועקגעפאהרען אהין, איבערלאזענדיג דעם אויטאמאביל אין א דערבייאיגער געסעל. זיי זענען פריי אריין אין דער געביידע און גלייך אפגעזוכט צוויי פון די מאטראזען־באלשעוויקעס, צווישען זיי דעם, וואס האט דער ערשטער געבראכט אין סמאלני די ידיעה וועגען דעם ארעסט פון די אפיצירען. די קאמיסארען האבען זיי דערקלעהרט די גאנצע לאגע און איבערגעגעבען זיי לעני׳ס בעפעהל. אלע פיער זענען גלייך אוועק זוכען דעם אפיציר. אינגיכען האבען זיי איהם געפונען ליגענדיג אויף א טיש אין איינעם פון די פערשלאסענע צימערען ווען ער האט דערזעהן די צוויי מאטראזען און צוויי קאמיסארען, האט ער אין טויט שרעק גע־נומען שרייען: — מען דארף נישט! לאזט מיך! טשעפעט מיך נישט! איך וועל פאר אייך קריגען נאך געלד!..

די מאטראזען האבען גענומען מאכען צו איהם מיט די הענד ער זאל נישט שרייען, ווייל ער קען אויפוועקען דעם עולם און דורכווארפען דעם גאנצען עסק. דאן איז ער מיט מאטערניש אראפ־געקראכען פון טיש און אלע פינף זענען אונבע־מערקט שטילערהייט ארויס פון דער געביידע, דער־קליבען זיך צום אויטאמאביל אין דערבייאיגען געסעל, און אין 20 מינוט ארום זענען זיי שוין געווען אין סמאלני.

נאכדעם ווי דער בעפרייטער אפיציר האט זיך אביסעל אויסגעשלאפען, האט ער דערצעהלט פאלגענדע שוידערליכע געשיכטע:

— נעכטען אין דער פריה איז צו מיר אין קאמער אריין א מאטראז און געהייסען געהן נאך זיך. מיר זענען ארויס פון הויז און אריינגעזעצט זיך אין איינעם פון די צוויי אויטאמאבילען, וואס זענען געשטאנען פאר׳ן הויז. אין אויטאמאביל איז געזעסען נאך א מאטראז. אין צווייטען אוי־טאמאביל זענען געזעסען די אנדערע צוויי אפי־צירען מיט צוויי מאטראזען. יעגער אויטאמאביל איז אוועקגעפאהרען אין איין זייט, און אונזערער — אין א צווייטען זייט. ווי באר מיר האבען זיך געיהרט פון ארט, האבען די מאטראזען מיך גע־פרעגט, צי האב איך בעקאנטע, וואס וואלטען מיך געקאנט אויסקויפען. „וועסטו אויפקלייבען פינף טויזענד רובעל, וועסטו בלייבען לעבען, אויב נישט, וועלען מיר דיך נאך היינט ביינאכט דערשיסען"

— האבען זיי מיר געמאלדען. מיר זענען אבגע־שטארבען אלע גלידער — דערצעהלט ווייטער דער אפיציר. איך האב געכיהלט, אז מיין לעצטע שעה איז אנגעשטאנען. איך האב אין פעטראגראד א סך בעקאנטע, אבער ווי ברענגט מען צו זיי אין שטוב אזעלכע באנדיטען: איך שטעל דאך דערמיט זייער לעבען אין געפאהר. און דא איילען זיי מיך: „קלעהר נישט אזוי לאנג, אז נישט צושפאלטען מיר דיר גלייך דיין קאפ". די געפאהר פון טויט האט מיך געצוואונגען צו בעשליסען זיך. איך פיהר זיי צו בעקאנטע, קלינג אן אין טיר, געה אריין צו־זאמען מיט די מאטראזען. אין צוויי ווערטער דער־צעהל איך זיי וועגען מיין לאגע און בעט ראטע־ווען מיך.

מיינע בעקאנטע דריקען מיר אויס מיטגעפיהל און גיבען די מאטראזען 200 רובעל. מעהר האבען זיי נישט. „נו, אזוי ארום וועסטו לאנג נישט אויפ־קלייבען קיין פינף טויזענד רובעל! נו, גערייהרט זיך! און איהר זיצט דא רוהיג!"

— געזעהען אביסעל ווי די בורזשוישיקעס האבען זיך געשראקען! — האבען די מאטראזען געלאכט אויסגעצהעגדיג. — דו בעטס שלעכט. — האבען זיי זיך געווענדעט צום אפיציר. דו בעט גאלבענע זייגערלעך, בראנסלעטלעך, דימענטען רינ־גען, פוטערס — מיר בעמען אלץ. נו, גיב נאך אנ׳אדרעס, אבער א גוטען.

דער אפיציר האט געקווענקעלט, אבער די מורא פאר׳ן טויט האט איהם אונטערגעשטופט און ער גיט א צווייטען אדרעס. דארטען מאכט מען איהם שטילערהייד פארוואורפען למאי ער האט זיי אונטערגעפיהרט: ד ימאטראזען וועלען נאך שפע־טער קומען און דערהרג׳ענען זיי... ער בעט, ער וויינט... די בעקאנטע ווערען ווייכער און הויבען אן צונויפטראגען וואס נאר ס׳איז פאראן אין שטוב: געלד, גאלדענע און זילבערנע חפצים, זאכען... ביי די בעקאנטע זענען גראד געווען געסט, האט יעדערער געגעבען וואס ער האט געהאט.

— גלייך געדאפט אזוי טון, וואלסטו שוין לאנג געווען פריי — האבען די מאטראזען צוגע־געבען חשק. — און איצט דערלאנגט עפעס עסען!..

(סוף מארגען)

ד. וואלין.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון ס–9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

דאס עלעגאנטע לאדז
קויפט אין די גאנצע נאר אין דער ערש־טער רענאמירטער
קאסמעטיק
קאנקורענץ־פערפומעריע
פון דער פירמע
J. DRUKIER
ZAWADZKA 5, TEL. 175-92
וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער־סעזאן
דעם רייכסטען אויסוואהל פון די בייסטע
פערפומען, טואלעט־זייפען, קרעמען,
פודערן, קעלנישע בלומען וואסערן
בעמערקונג: ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבען א קופאן אויף ווערטפולע פרעמיעס.
פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט. פאר אנגראסיסטען — ראבאט

יודישע בייעס

יודישע געלעהרטע אויף דעם 18=טען אריענטאלישן=קאנגרעס אין לײדען

אמסטערדאם. (יט״א) אין דעם 18־טען איבער־נאציאנאלען אריענטאליסטען־קאנגרעס, וואס וועט פארקומען אין לײדען פון 9־טען ביז דעם 12־טען סעפטעמבער ה. י., וועלען זיך בעטייליגען אויך איניגע בערימטע יודישע געלעהרטע. פון אמעריקא קומט דער בעקאנטער אריענטאליסט פון קאלומביא־אוניווערזיטעט פראפ. ריכארד גאטהייל, וועלכער האט אויך גענומען אנ׳אקטיווען אנטייל אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, און פראפ. מאקס לעאפאלד מרגליות, וועלכער האט אין יאהר 1924—25 געהאלטען לעקציעס אויף דעם ירו־שלימ׳ער אוניווערזיטעט.

חוץ דעם וועט זיך אין קאנגרעס בעטייליגען פראפ. ע. ליטמאן (דייטשלאנד), ד״ר לעווי (מאר־ראקא), דער פרעזידענט פון דער סעקציע פאר פאר־פירוס־פארשונגען ד״ר ב. קאהען (אמסטערדאם) און דער פרעזידענט פון דער סעקציע פאר סעמי־טישע שפראכען פראפ. ד״ר פאלאש (אמסטערדאם).

די א״י־רעגירונג וועט אויף דעם אריענטאר־ליסטען־קאנגרעס זיין רעפרעזענטירט דורך ד״ר ל. ד. מייער.

נאציאנאל-סאציאליסטען דראהען א יודישען בירגערמייסטער אין דייטשלאנד

בערלין. (יט״א) די פאליציי אין לוקענוואלד האט לעצטענס דורכגעפיהרט א רעוויזיע אין לאקאל פון דער ארטיגער היטלעריסטישער שטורם־אפ־טיילונג. בעת דער רעוויזיע איז אויך געווען אנווע־זענד דער בירגערמייסטער ד״ר סאלאמאן. די פער־זאמעלטע היטלעריסטען האבען פאר׳ן לאקאל גע־העצט דעם המון געגען ד״ר סאלאמאן, איין העצער איז ארעסטירט געווארען. דער לאקאל פון דער שטורם־אפטיילונג איז געשלאסען.

יהודה מנוחין בעקומט דעם ערשטען פריז פון דער פאריזער קאנסערוואטאריע

פאריז. (יט״א) דער בעקאנטער יודישער פי־דעל־ווירטואז יהודי מנוחין האט בעקומען דעם ערשטען פריז פון דער פראנצויזישער נאציאנאלער קאנסערוואטאריע אין פאריז. גלייכצייטיג איז ער געוועהלט געווארען אלס עהרען־מיטגלידער פון „פערבאנד פריינד פון פידעל־שפיל" אין פאריז.

מאסקווער יוד. קונסט-טעאטער קומט אויף גאסט־ראלען קיין בערלין

בערלין. (יט״א) דער מאסקווער מלוכה׳ישע יודישער קונסט־טעאטער וועט אין קומענדיגען ווינ־טער־סעזאן קומען אויף גאסט־שפילען קיין בערלין. דער לייטער פון מאסקווער יודישען טעאטער יעקב זשיטאמירסקי האט אויף דעם קומענדען סעזאן איבערגענומען דאס בערלינער „טעאטער אם שיפ־בוירדאם". דער אנהויב פון די גאסט־שפילען ווערט ערווארט סוף סעפטעמבער.

ר. איזראעל

ליבע און טויט

93)

סענסאציאנ. ערשטער ראמאן פון לאדזער לעבען

אידא האט זיך פערבונדען מיט טשארלין און איהם איבערגעגעבען בקיצור אלץ וואס האט מיט איהר פאסירט אין פערלויף פון דער לעצטער שעה.

טשארל איז ביז געווארען, אידא האט איהם קאליע געמאכט זיין גאנצען פלאן צו ארבייטען אהן דער פאליציי. טשארל האט מורא געהאט פאר דער ארגענטינער פאליציי, ווייל פון דער פראקטיק האט ער געוואוסט, אז די ארגענטינער פאליציי איז אין א גרויסען טייל איבערגעקויפט און איז איין באנדע מיט די פרויענהענדלער, אזוי אז טשארל האט זיך נישט געוואלט ריזיקירען נאכאמאל אריינ־צופאלען און האט בעסער נישט געוואלט אנבינדען קיין קאנטאקט מיט דער פאליציי, איצט איז אבער אלץ געווען ספערפאלען, טשארל האט געמוזט גלייך אוועק אין דער פאליציי, כדי זיך צו אריענטירען וואס דא קומט פאר.

די גאנצע צייט ווען אידא האט גערעדט דורכן טעלעפאן האט קארצעלא מיט זיין דורכדרינגליכען בליק געקוקט אויף דעם מיידעל, ער האט געוואלט פון בלויזען בליק ארויסבעקומען דאס וואס איהם האט אינטערעסירט. דער פאליציי־שעף האט דער־ריבער נישט פראטעסטירט ווען ענדיגענדיג דאס גע־שפרעך, האט אידא ערקלערט, אז באלד וועלען אהערקומען 2 מענשען, וועלכע וועלען קענען פעסט־שטעלען ווער די איז און בעווייזען, אז מ׳דארף אויף איהר נישט ווארפען קיין שום חשד.

אין עטליכע מינוט ארום זענען צום פאליציי־שעף אנגעמאלדען געווארען 2 ציגיינערס, דער פאליציי־שעף קארצעלא האט דעריבער געבעטען אידאן אריינצוגעהן אין א צווייטען צימער, ביז ער וועט אויפנעהמען די אינטערעסאנטען.

— דאס איז נישט נויטיג, האט אידא געזאגט, די דאזיגע ציגיינער זענען דיזעלבע, צו וועלכע איך האב מיט עטליכע מינוט צוריק טעלעפאנירט.

— ציגיינער? האט קארצעלא פערוואונדערט געפרעגט, ווי קומט איהר צו ציגיינער.

— דאס וועט איהר באלד זעהן הער פאליציי־שעף.

די פאליציאישע נייגיריגקייט האט שוין אפגע־לאזען דעם אלטען פאליציי־בעאמטען, דא האט עפעס געשמעקט מיט געהיימניש, מיט פיקאנטקייט און קארצעלא האט זיך ערנסט גענומען צו דעם ענין.

טשארל איז אריינגעקומען צום פאליציי־שעף מיט א באטידליכע שמייכעל אויף די ליפען, מיט א לולקע אין מויל.

די לאגע איז געווען אויף אזויפיל אינטערע־סאנט און פיקאנט, וואס קארצעלא האט חושד גע־ווען סיי די ציגיינער און סיי דאס שעהנע מיידעלע, אז זיי זענען שלוחים פון די פרויענהענדלער, כדי איהם צו פערפלאנטערען אין עפעס א נעץ, וואו ער זאל מוזען אויסגעבען זיין קאמף, פון דער צוויי־טער זייט איז אויך טשארל געווען פול אונצוטרויען צום פאליציי־שעף און חושד געווען, אז ס׳איז מעגליך, אז ער זאל זיין א מיטהעלפער פון די, וועלכע ער אלס דעטעקטיוו זוכט אונשעדליך צו מאכען.

ביי דעם דאזיגען געגענזייטיגען אונצוטרויען האט זיך טשארל געשטעלט אקעגען דעם פאליציי־שעף מיט א געצוואונגענער פרעהליכקייט און גע־מאכטער גוטער שטימונג.

— קודם כל, וויל איך אייך אויפמערקזאם מא־כען אויף איין קלייניגקייט, האט טשארל געזאגט צום פאליציי־שעף, מיר זענען בכלל נישט קיין ציגיינער, ענטשולדיגט מיר אויך, וואס איך רעד אזא געבראכענעם שפאניש, איך בין אנ׳ענגלענדער.

קארצעלאס נייגיריגקייט איז געשטיגען מיט יעדער מינוט.

— צו וואס־זשע האט איהר געמאכט אזא מאסקאראד?

— דאס וועט איהר זיך גלייך דערוויסען אויב מיר וועלען זיך אדורכשמועסען אין אנ׳אטמאספער פון געגענזייטיגען צוטרוי.

— פון וואנען נעהמט איהר, אז איך האב צו אייך קיין צוטרוי נישט.

— פון דעם וואס איך האב צו אייך קיין צוטרוי נישט.

— ווי אזוי זאל איך דאס פערשטעהן, מיין הער.

— ענטשולדיגט, הער פאליציי־שעף, איך האב נישט געמיינט אייך צו בעליידיגען, אבער די וועלט זאגט, אז אין ארגענטינא דארף מען זיין זעהר פאר־זיכטיג, איך וויל מיך קודם כל פאר אייך פאר־שטעלען איך הייס טשארל ערליי און פון בערוף בין איך א פריוואט־דעטעקטיוו.

דעם פאליציי־שעף איז געפעלען געווארען די אויפריכטיגקייט, מיט וועלכער דער דעטעקטיוו האט מיט איהם גערעדט, אבער דאך האט ער דאס נאך נישט ארויסגעוויזען.

— איך וויל אייך אויפמערקזאם מאכען הער דעטעקטיוו, אז איהר זענט איצט אין דער ארגענ־טינער פאליציי און מיר דיספאנירען פולשטענדיג מיט אייך. אונזער זאך איז דאס זיך צו דערוויסען וואס יעדער געקומענער אין לאנד טוט און וואס ער וויל טון. איך בעט אייך דעריבער זיך אליין צו בע־טראכטען, אז איהר געפינט זיך אין מיין מאכט און נישט מיך געהמען אויף קיין פעהער, ווייל איך וועל דאס אליין טון...

— פולשטענדיג מסכים, הער פאליציי־שעף, אזוי איז עס ווי איהר האט געזאגט און איך ווארט אויף אייער ווייטערדיגע פעראדנונגען, איך וואלט אייך נאר געבעטען נישט צו פערשלעפען דעם ענין, ווייל מיר האבען נישט קיין צייט דערצו, איך בין אהערגעקומען וועגען א זעהר וויכטיגען ענין, וואו ס׳האנדעלט זיך וועגען מענשליכע לעבענס אין זייער צוקונפט.

— איך בעט בעווייזען דאקומענטען, וועלכע קענען בעשטעטיגען אייער בערוף האט דער פא־ליציי־שעף געזאגט, טשארל האט ארויסגענומען פון אלע טאשען פערשידענע דאקומענטען, וועלכע ער האט אוועקגעלעגט אויפ׳ן טיש.

(פארטזעצונג קומט.)

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און וייטערע טעג!
פרעכטיגער 100=פראצענטיגער קלאנג=פילם
מעדעל פון מאנטפארנאס
אין דער הויפט-ראָלע:
Gertrude Lawrence
אויסערן פראָגראם: קלאנג-צוגאבע

נעכסטער פראָגראם:
„אינזעל פון דערטרונקענע הערצער"

אָנהויב אין געוו. טעג 5 נאָכמ. שבת, זונטאָג 3 נאָכמיטאָג.
דער זאַל ווערט מעכאניש ווענטילירט

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער הינקעל-בראָך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי א וואסער-קאַן און עס פעלט אריין אין דעם כּוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל-באַנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראָפעסאָרען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דייטשן טראָפעסאָר דאָקטאָר בראָכורעוונג בעזאָמיגען זיכער דעם שמערצען און געפערליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס דימוגגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטן פאר פערקרומטע פוס און פלאטפוס ספעציעלע אפּגלעכען אין די שיך. קינסטליכע גוטע פיס און הענד, גוטע זאָקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בהמאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוועגד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומ-בעדינגט נויטיג. דיפלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-טעטס-פראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר באראנטש, פראָפ. דר. י. מא-רישלער, פראָפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן ד"ר. י. ראַ-פאפארט. ספעצ. פאר ברוך, וועלכער געפינט זיך אין לאדז, וואָלטשאנסקא 10 טעל 22-177 פראָגנט פארט פאר זיין בעווייזענהאפטען פערלענגען מיר א גוטע-נעם הייל-באנדאזש לויט זיין מעטאָדע האָב געליטען אויף ברוך 20 יאָהר און א דאנק איהם בין איך היינט געזונט, אז כ'קען איהם יעדען אנזאגען העם עמפפעהלען.

Dr. **BERGHOF** Arzt.

וואנעס
אלמאליע
– ווי אויך –
קינדער=וואנעס
בעקומט איהר נור אין דער בלעכעריי-ווערקשטעל
„ZGODA"
לאדז, צעגעלניאנא 2, טעל. 134=51 (עק פעטריק.)
בעמ.: וואנעס ווערען אויך אויסגעבאָרגט אויף זומער-וואוינונגען

Dr. med.
I. Grynberg
אינערליכע קראנקהייטען ספעצ. פאר הארץ
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 17 CEGIELNIANA
Telefon 174-15 טעלעפאָן

DR. MED.
Jerzy SUDYA
ספעציאל-ארצט פאר אקושער- און פרויען-קראנקהייטן
זשעלאנא 30 ZIELONA
טעלעפאָן 115-27
נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמיטאָג.

אלע, פראנקרייך, בעלגיען
וואָס האָבן בדעה צופאָהרען נאָך
א. אז. וו. בעקומען גענויע אינפאָרמאציעס וועגען הוחה-פעסער, וויזעס, פאָרמאליטעטען, רייזע-הוצאות א.אז.וו.
ארגוס
אין ביורא זאכאדניא 36 טעל. 1-84-07

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראָבען אז"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווילצמאן
שענקעוויטש 23
טעלעפאָן 191=00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען=אינסטיטוט
און ערצליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאלדשטיין-פאלאך אויגען-קראנקה. פון 1–2
ד"ר ווינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1–2 און פון 6–7
ד"ר יוסטמאן נערוועז-קראנקה. פון 12–2
ד"ר סטופעל רענטגען פון 12–2 און 4–6
ד"ר פאפיערני פרויען- און געבורט-הילף פון 11½–1
ד"ר מאנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5–6
ד"ר ראקאווסקי נאז, האלז און אויערן-קר פון 10–11, 2–3 און פון 6–7
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען פון 11–12 און פון 4–5
ד"ר רוזשאנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1–2
נ. ראזעס צאהן-ארצט פון 9–1
א. גראדזענסקי צאהן-ארצט פון 3–7

צאהן-פונדהיילונג, בעלייכטונגען, קאראָנקען, מאָסטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראנקהייט פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגען-שטראַלען, פאר בעשטראַלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע
אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין).
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג
ווייזיטען איז שטאט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאָר פאר וועגערישע הויט=קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאָנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָווענד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן א פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –
וויזיט 3 זל.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 134–72
נעמט אָן פון 3–4 נאָכמ. און פון 7–9 אָווענד.

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערן-, נאָז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאָן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 5—7

2 שליסלען
געפונען געוואָרען אויף ווסכאָדניא צווישען נומ' 49—53. געגען סמנים און אנאָנס-קאָסטען אָפּצונעה-מען אין אדמ. פון דער צייטונג. 4470

DR. MED.
Józef Imich
ספעציאליסט פון אויערן, נאָז, האלז און קעהל=קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
מאָניושקי 1, טעלעפאָן 209=97.
נעהמט אָן פון 1–2 און פון 5–7 נאָכמ.

אלע זעגעז צופרידען,
וואָס פאָטאגראפירען זיך אין דעם בעוו.
פאטאגראפישען אטעליער
„POLONJA"
SW. JERZEGO Nr. 11.
צום איצטיגען סעזאָן האָב איך רעדוצירט די פרייזען.
4 מעטריקול=פאטאגראפיעס פון 1.25 זל.
6 פאטאגראפיעס צום פאָס, שעהן רעטושירט פון 2.50 אָן
6 פאטטקארטען מיט א גרויס פארטרעט פון 4.— אָן
ווער עס בעשטעלט 6 ברוינע פאָטאָגראפיעס, בעקומט א שפיגעלע מיט זיין אייגענער פאָטאָגראפיע.
בעמערקונג: צו די אויפנאהמען ווערען צוגעגעבען ספעציעלע קאָסטיומען אומזיסט.
צופאָהר מיט טראמוואי נומ' 3.
מיט אכטונג
„POLONJA"
דיפלאָם. פאָטאָגראף
אינהאָבער: גוטערמאן
לאדז, יערוזשענא 11.

דאס קאנצעסיאנירטע
עלעקטראטעכנישע ביורא
פון
מ. וואלדמאן
נעמט אן ליכט= און קראפט=אנלאגען
צו מעסיגע פרייזען
וואלדמאן, ווסכאדניא 50, טעל. 147-23

„SANATO"
כירורגיש=וועכנעריי-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריי-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייטלער=סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאכאוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 11 ביז 12 נאָכמיטאָג.

א קוואליפיצירטע
נייהערין
און א וויקאָנטשערקע צו טריקאָ-וועש ווערט גע-זוכט. נאָוואָמיעסקא 28, ביי פייערשטיין. 4468

כ'זוך א 12=ער
קעטעל-מאשין
צו קויפען.
די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ. פון דער צייטונג.

פערשידענע
שיילען
מיט פאָריזער שריפטען, ערשטקלאסיגע ארבייט צו ביליגע פרייזען.
43 ווסכאדניא 43
ביי ראָזענבערג. 4466

פערלוירען געוואָרען
ס'איז פערלוירען געוואָרען א פראָפּעסט אויף 85 וועטים צאָהלבאר 30/7—1931 אויס-שטעלער העבראם, לוקעוו. אָבצוגעבענען בעגען בעלוי-נונג צו צוקער שיינפארבער קילינסקיעגא 16 דער וועק-סעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג. 4499

א אנשטענדיגער
רעליגיעזער בחור
זוכט בעשעפטיגונג אלס פראקטיק אין א ביורא, באנק, אינסטיטוציע און אנד. פאר זעהר א קליינעם געהאלט. בעזיץ בוכהאלטעריע, בעקאנט אין מאנופאקטור - בראנזשע און אנד. פעהיגקייטען. אָפערטען אין אדמ. ביז דעם 23. ד.ח. אונטער „פראקטיק"

DOKTOR H. OOŁKOWYSKI
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 4, טעל. 216=90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער=שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אָן פון 8–2 און פון 5–9 אָווענד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

Dr. M. Lerner
קינדער=קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעהמט אָן פון 3–5 נאָכמיטאָג. 4479

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה.,
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, פון 1—3 נאָכמיטאָג און פון 6 ביז 8.30 אָווענד.
זונטאָג פון 9 ביז 12 בײַטאָג.
פיעטריקאווער 10
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען.

ד"ר ראבינזאן
פאדעמביע
גראנד-פענסיאנאט
נעהמט אָן א גאנצען טאָג.

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייט
צוריקגעקעהרט
טראַגוטאַ 12, טעל. 175-10.
נעהמט אָן פון 11–1 און פון 7–8 אָוו. 4457

אבאָנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אָפּטראָגען א היים; אויף דער פּראָווינץ 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאָנסען איז דער פערלאג נישט פערענטוואָרטליך. די אדמיניסטראציע איז אָפען ביי טאָג און ביינאכט.

אנאָנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער צייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 ... 60—... 4
נאָכ'ן טעקסט—12 ... 18—... 8
פאר דער עקאָם 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א וואָרט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.